

Št. 076

**SEPTEMBER
2012**

Časopis za brezdomstvo
in sorodna socialna vprašanja

1 EUR

Polovico dobi prodajalec.

Številka prodajalca:

KRALJI ULICE



Odgovorna in izvršna urednica:

Mirjam Gostinčar

Tehnični urednik:

Chris Hartke

Uredniški odbor:

Bojan Dekleva, Tomislav Gruden,

Luna Jurančič Šribar, Jean Nikolić

Sodelavci uredništva:

Smiljana Bradonjić, Ana Breznik, Arne Gorjanec, Gregor B. Hann,

Anica Kozjek, Peter Kvac, Roman Lasnik, Miran Možina, Jean Nikolić

Marko Nakrič, Žigažaga

Oblikovanje:

Karlo Medjugorac

Lektoriranje:

Mojca Pipan

Ilustracije:

Janne Karlsson, Nik Knez-posthumno, Janez Kompare,

Laura Ličer, Damjan Majkič, Lea Mihalič, Severa, Tjaša Žurga

Fotografiji na ovitku:

Nada Žgank

Tisk:

Tiskarna Vovk

Izdajatelj:

Društvo Kralji ulice ISSN 1854-2654

Cena časopisa v ulični prodaji je 1 EUR.

V primeru pošiljanja časopisa po pošti je cena enega izvoda 2 EUR.

Letna naročnina za organizacije v Sloveniji znaša 24 EUR, v tujini pa 48 EUR.

Naslov uredništva:

Društvo Kralji ulice, Pražakova 6, 1000 Ljubljana

Telefon: 059 022 503

E-pošta: info@kraljiulice.org

Spletna stran: www.kraljiulice.org

Transakcijski račun za prostovoljne prispevke:

05100-8012105010 odprt pri ABanki Vipava d. d.

SMS-KOMENTARNICA:

030 323 306

PRAVILA PRODAJE ČASOPISA KRALJI ULICE

Ker želimo, da bi časopis Kralji ulice lahko prodajalo čim več ljudi in da bi dosegel čim širši krog bralcev, je pomembno, da vsi skupaj skrbimo za njegov dober ugled. Ko prodajalci prodajajo časopis Kralji ulice, namreč ne predstavljajo le sebe, pač pa celoten projekt Kralji ulice. Doslej so bili naši prodajalci v javnosti zelo dobro sprejeti in so mnogi kupci pohvalili njihov pristop. Zelo si želimo, da tako ostane tudi v prihodnje, zato prodajalce in prodajalke prosimo, da se držijo spodnjih pravil in tudi svojega občutka o tem, kako časopis Kralji ulice še bolj približati našim bralcem.

Časopis prodajam na miren in nevsiljiv način.

Drugim prodajalcem časopisa Kralji ulice izkazujem spoštovanje in se

1. zavedam, da imajo ravno tako pravico do prodaje časopisa kot jaz.
 2. Z drugimi prodajalci se miroljubno dogovarjam tudi glede lokacije prodaje. Morebitne nesporazume rešujem na miroljuben način.
 3. Med prodajanjem časopisa ne uporabljam alkohola in/ali drugih drog.
 4. Časopis prodajam po njegovi ceni in kupcev ne zavajam.
 5. Med prodajo časopisa ne beračim.
 6. Spoštujem odločitev kupca glede nakupa časopisa.
 7. Med prodajo imam uradno izkaznico društva na vidnem mestu.
 - 8.
 9. Če se prodajalec ne drži pravil prodaje, je na to najprej opomnjen s strani strokovnega delavca, potem pa lahko začasno ali trajno izgubi pravico do prodaje časopisa Kralji ulice. Prosimo kupce, naj nam v uredništvo sporočijo morebitne kršitve zgornjih pravil!
- Zbiranje prispevkov za ponatis časopisa ni aktivnost društva, ampak je poskus zavajanja kupcev!

PROJEKT PODPIRAJO:

Mestna občina Ljubljana – Ministrstvo za zdravje –

Ministrstvo za delo, družino in socialne zadeve – FIHO

Od januarja 2007 je časopis Kralji ulice

član mednarodne mreže cestnih časopisov (INSP).

Mnenja avtorjev prispevkov

ne odražajo vselej mnenj uredništva.

Uvodnik:

NOVO ŠOLSKO LETO, NOV ZAČETEK?



foto: osebni arhiv

Začetek novega šolskega leta je vedno stresen, tako za mladino kot za njihove starše. Če se sprehodiš po ulicah Ljubljane, lahko prav opaziš, kako so se te spet napolnile. Vračajo se študenti, ki jih septembra čakajo še zadnji izpitni roki, in blodijo naokoli blede kot mumije, premlevajoč, katere izpite morajo še opraviti, da bodo izpolnili pogoje za vpis v naslednji letnik. Dijaki in osnovnošolci že veselo drviijo naokoli s torbami na ramah in ugotavljajo, kje in kako je kateri sošolec preživel počitnice. Kakor hitro se začne september, se spremeni celotno ozračje. Ljudje se iz ležernih sprehajalcev preobrazijo v hiteče mravljljce. Življenje spremeni utrip, začne teči hitreje. Tudi prodajalci opažamo, da poleti prodaja pade, saj je večina ljudi na dopustu, zato vedno komaj čakamo na september, da življenje spet steče. Zdi se, da poleti vsi samo počivajo in se posvečajo poeziji in prozi. V tokratni številki se bo predstavil Jure Kunaver z ironično zgodbo Nocoj imam sto let, če pa vam je blizu poezija, si lahko preberete intervju Petra Pitambarja – Pita z Ajvo iz Metelkove. Nekateri ste se v času dopustov več ukvarjali s svojimi vrtovi in naredili inventuro v smislu, kaj je že zraslo in kaj še bo. Za vse vrtničarje in resnejše kmetovalce priporočam v branje intervju Urbanih brazd s kmetovalko ga. Milko Koren o ekološki predelavi hrane, predvsem pa ohranjanju starih sort. Verjamem, da vas je veliko takšnih, ki ste se v teh politično in gospodarsko težkih časih odločili varčevati. Morda vam niti ne preostane nič drugega, lahko pa podelite svoje mnenje z gostujočim kolumnistom Jeanom Nikolićem, ki razpravlja o političnih dogajanjih v deželi Kranjski. Tisti, ki se še niste zares odločili za varčevalne ukrepe, še sploh ne na način, da bi omejili ali sploh opustili kajenje, si o tem, kako prenehati, lahko preberete v prispevku Barbare Jozelj. Najdejo pa se tudi takšni, ki ne marajo biti na miru in se radi ukvarjajo s športom v prostem času. Vse tovrstne navdušence čaka reportaža o nogometnem derbiju v Zaporih Koper. Tudi naše društvo nikoli ne miruje in je vedno v polnem zagonu, tako se je udeležilo ekskurzije na Balkan v okviru Mednarodnega razvojnega sodelovanja. Preden tudi vi dokončno zaključite s počitnikovanjem, si le vzemite toliko časa, da v miru preberete Kralje ulice in se poslovite od poletja, nato pa se s polno paro vrnite nazaj na delo.

Peter Kvac

Kazalo:

- 2 UVODNIK
- 3 TO SEM JAZ
- 4 NOCOJ IMAM STO LET
- 7 Z.G.U.B.A.
- 8 GENERACIJA
- 9 TATU ZGODBA
- 10 RESNIČNISTNI ŠOVI
- 11 POVEZOVANJE DRUŽIN KOT...
- 12 NEKAJ CESTNIH
- 13 ANEKDOTE IZ PRODAJE
- 14 DOGODKI
- 16 BICIKE(LJ)
- 17 SOL IN KOPER
- 18 KRALJI ULICE PRI AJVI
- 20 GOSTUJOČI KOLUMNIST
- 22 KRALJEVI RECENZOR
- 24 IZZA REŠETK
- 25 GOGIJEVA KOLUMNA
- 25 LJUDSKA KUHNA
- 26 PODPIRAM
- 26 PISMO BRALCEV
- 28 BREZPLAČNE PRIREDITVE
- 28 ŠKLJOC, ŠKLJOC
- 29 OGLASNA DESKA
- 30 RAZVEDRILO

To sem jaz:

MIRKO



foto: Žigažaga

Star sem 40 let in prihajam iz Trbovelj, drugače pa se imam za Ljubljančana.

Otroštvo sem preživel v Ljubljani in kar naenkrat smo se preselili v Trbovlje. Meni tam ni bilo všeč in sem pobegnil nazaj v Ljubljano, zato ker tu živi moja hči, ki jo imam najraje na svetu. Zdaj je stara 18 let in končno sva vzpostavila odnos oče-hči. Drugače pa sem bil celo življenje navdušen nogometaš in nogomet še danes obožujem. Skupaj s prijatelji ga igramo vsako sredo, z njimi pa se tudi sicer družimo v prostorih Kraljev ulice. Imajo me radi in tu pa tam kakšno skupaj ušpičimo. Ker imam za sabo slabo preteklost, zdaj težko dobim kakšno zaposlitev in rade volje poprimem za kakršno koli delo, samo da delam. Drugače pa se imam za družabnega in če bi me radi spoznali in se družili z mano, pridite v naš center.

KER IMAM ZA SABO SLABO PRETEKLOST, ZDAJ TEŽKO DOBIM KAKŠNO ZAPOSLOITEV IN RADE VOLJE POPRIMEM ZA KAKRŠNO KOLI DELO, SAMO DA DELAM.



03
KRALJI
ULICE

NE OBREMENJUJEM SE S FINANCIAMI.
WWW.BREZDOMCI.ORG

Pošlji SMS s ključno besedo BREZDOMCI na 1919 in daruj 1 EUR tistim, ki so razen dostojanstva izgubili vse.

KRALJI ULICE Društvo za pomoč in samopomoč brezdomcem Kralj ulice, Invidla 03-47
ULICE Kancelarija plešad 16, 1000 Ljubljana

NOCOJ IMAM STO LET

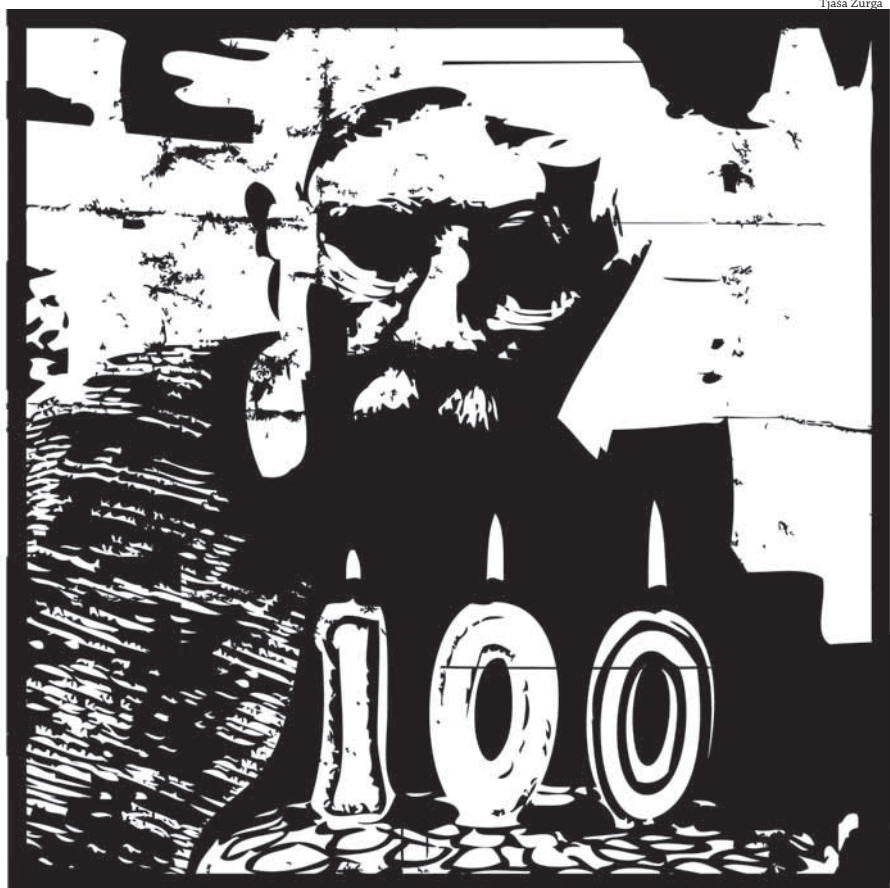
Janez je čepel med zabojniki s smetmi, v senci stanovanjske stolpnice. Globoko je dihal in se potil. Enota Službe za pomlajevanje demografskega drevesa mu je bila za petami. Evtanazija! In ravno nocoj naj bi preteklo sto let, odkar se je rodil. Vseposvoda po deželi so bili razobešeni veliki plakati s slikami in napisi. *Starost je breme. Starost je zahrbtna bolezen. Starost ni naravna. Več kot sedemdeset je kriminalno dejanje. Evtanazija je rešitev. Evtanazija je humana. Evtanazija je državljanska dolžnost. Odstopimo prostor mlajšim. Zemlja je začasno bivališče. Lepo je umreti za domovino. Brezplačen pogreb za prostovoljce ...*

Imel je srečo, da uslužbenci niso imeli s seboj psov. Psi starejše hitro zavohajo. Preznokane pa takoj. Čez slabo uro se bo stemnilo. Še malo bo počakal, potem pa se bo odplazil nazaj proti domu. Naredil je napako, ker si je privoščil kratek sprehod. Ko si enkrat star, imaš malo možnosti za pobeg; počasen postaneš in takoj se upehaš. Mlad človek bi se lahko zakrinkal v starca, star človek pa se ne more preobleči v mladeniča, še v osebo srednjih let ne. On sam pogosto

sploh ne čuti, da je človeška oseba. Živi kot kakšen garjav pes pri svoji hčeri iz drugega zakona, ki bo sama kmalu dosegla *zakonito starost za iztisnjenje*. Ugiba, kaj bo storila ona, ko bo potrkal na njena vrata: »Enota za pomlajevanje, odprite!« Ko so pred desetletjem na volitvah zmagali Zavedni, najprej kar ni mogel verjeti očem in ušesom. Toliko norih sprememb naenkrat! Prava ofenziva proti stari generaciji. Ni on kriv, če so morali pred sto dvajsetimi leti mladi fantje na fronto. *Za domovino. Za svobodo. Za vero, dom, cesarja ...* Je mar on kriv, da ni denarja za pokojnine, da ni služb in stanovanj za mlade družine? Pomoči za banke? Takrat, desetletje nazaj, se je po dolgem spanju v njem prebudila trma: dočakal bo sto let, pa če cel svet vzame vrag! Samo še nekaj uric mora potrpeti, ker če ga ulovijo, bodo opravili na hitro: mobilna enota ti zdrdra tvoje pravice, vedno je pri roki duhovnik s svetim oljem in seveda injekcija, ki te *iztisne*. Ni se bal injekcije, čeprav je o tej stvari slišal nešteto grozljivih zgodb. Da strahotno boli. Da dobiš more, od katerih se ti zmeša. Da si samo klinično

mrtev in te zakopljejo živega. Da grozno smrdi, če te takšnega potisnejo v peč krematorija. In tako naprej. Janeza so strašno bolele noge, vendar si ni upal izpustiti glasu. Skrbelo ga je za hčer – če niso morda zdaj že ugotovili, da ga je veliko let skrivala pri sebi v kleti in da je bilo tisto poročilo o njegovi smrti v tujini ponarejeno. Oba s hčerjo sta se močno ogrela za isti cilj: praznovanje Janezove stoletnice. Nevarno in lepo obenem bi bilo, če bi se razvedelo. Vlilo bi upanje še ostalim *starostnim ubežnikom*. In razjarilo oblasti. Prepovedan sad je kajpak najslajši! Če bi mu krivično ne odrekli pravice do naravne smrti, bi se zdaj manj trmasto oklepaj življenja. Ko bi vsaj imel prost dostop do zdravil! Oblasti so zdaj lekarne strogo nadzorovale, ker so ocenile, da se v deželi skriva nekaj stotin *evtanazijskih upravičencev*. Hudo je, če moraš tablete in sirupe dobesečno krasti lastni hčeri! Janez je vedel, da je prišel na svet pet minut pred polnočjo. Pogledal je na zapestno uro. Kazala je osem. Temnilo se je. Še malo, pa se bo skrivaj odplazil do ograje ter zlezal na domači vrt skozi luknjo v mreži, ki jo je zakrival gost leskov grm. Tam bo počakal, da ura pokaže pet do polnoči, ko bo dopolnil natanko sto let. In potem sledi praznovanje, kakršnega še ni bilo! Kljub veselemu pričakovanju so njegove veke postajale težke. Janeza so našli naslednjega dopoldneva mrtvega med zabojniki s smetmi. Nanj je po nesrečnem spletu okoliščin priletel mlad samomorilec, ki se je pognal skozi okno dvanajstega nadstropja natanko ob 23:55.

Jurij Kunaver



Tjaša Žurga

Od doma

Pobral sem šila in kopita,
vrečo obesil na kljukasto palico,
domu obrnil hrbet in zbežal v svet,
>>mizica pogrni se<< ostala je
preteklost.

O belem kruhu le še sanjam,
na križ me je pribilo, ti hudič
preklet.

Nekje zgrešil sem cesto svojega
življenja,
drobtinice za seboj sem trosil,
a ptice so jih skrivoma požrle.
Na vsakem hribu vidim belo hiško,
ki smeje se in vabi v prijazni dom.
Brezciljne ceste sanje so mi strle,
srečen nikoli več ne bom.

Katarina Kalaba

Enostavno tako

Je že res, da se lepo sliši,
valovi,
prednjači v neki miniaturi
sferi,
a vseeno si ne bi drznila
ubiti pajka.

Nikoli ne veš,
kaj smeš
pričakovati
od molekularnih raziskav.

Karmis

Novice se širijo kot
požar.

Ko ljudje nimajo
kaj za počet, se pač
pogovarjajo.

To pa delajo tako, da
govorijo, kar vidijo in
slišijo.

Velikokrat vidijo in si
narobe predstavljajo.

Govorijo pa tudi tisto,
kar ni res, torej lažejo.

Kdor laže, tudi krade.
No, pa smo tam, kjer smo.

Kavica

Novosti

Praznina prej in po,
pa še vmes - seveda.
Vedno nove batine in
vedno več lenobe.

Ker tema je stalna,
le luč se občasno prižge
in takrat se tudi smeti
bolje vidijo.

Peter Pitambar Pangerc

ENA ANTIKADILSKA OZIROMA ALI SPET TEŽITE KADILCEM?

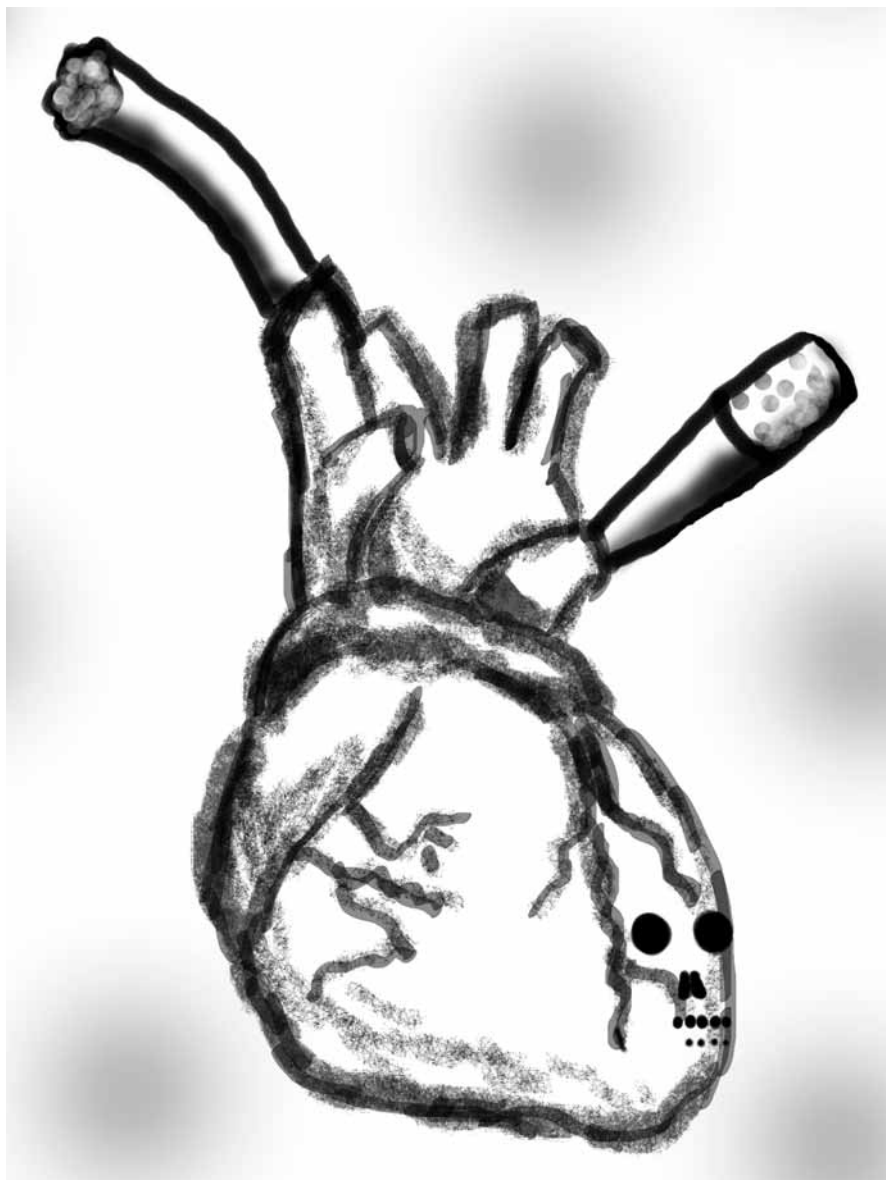
06
KRALJI
ULICE

Od kajenja sem se odvajala že nešteto krat!! Nikoli nisem bila ne vem kakšen kadilec, a vseeno sem si želela, da ne bi bila sužnja teh palčk. Potem pa je šel mimo 1 mesec, 14 dni, ali največ 4 mesece in pol. Od prijateljice sem dobila knjigo Allena Carra: Končno nekadilci. Avtor jih je svoj čas »poravhal« kar znatno število na dan, potem pa mu je presedlo in je postal vodilni na svetu pri odvajanju od kajenja ter na to temo spisal kar nekaj knjig. Seveda sem jih zavzeto brala, ampak pravega rezultata ni bilo od nikoder. »Srečnejš,« sem si mislila zanj, sama pa sem še kar puhala. Potem sem se odločila in pred

leti odšla na odvajanje v zdravstveni dom. To je izgledalo približno takole; poslušali smo vodjo in se pogovarjali o tegobah kajenja, ko pa sem po tednu nekajenja zavila za vogal, kjer smo se po končani seansi nekateri dobili, mi je nekdo ponudil palčko in spet sem dimila vse naokoli. Postalo mi je jasno, da na abstinenco enostavno nisem pripravljena. Zbežala sem torej na sredi zdravljenja in nikoli več me niso videli. Za mano se je izgubila vsaka sled, ne da bi sploh seznanila vodjo, zato me je seveda močno pekla vest. Nisem bila karakter in za nameček sem se naredila Francoza, kot pravijo. Slišala pa sem,

da tisti, ki na dan pokadijo ogromno cigaret, hitreje nehajo. Jaz, ki sem jih takrat pokadila deset ali manj, tega nisem zmogla. Ti šment! Najraje bi si izpulila vse lase. No ja, tako je bilo vse do nedavnega. Potem pa sem naenkrat zbolela za avtoimunske pljučne bolezni, ki sicer nima veliko veze s cigareti. Ampak še vedno sem kadila. Odšla sem v bolnico, da mi potrdijo diagnozo. Saj veste, tam naletiš na vse mogoče, ampak niti to me ni prepričalo, da bi prenehala. Malo sem še vedno vlekla. Vendar pa sem tam spoznala dobro prijateljico nekadilko z isto boleznijo. Lahko bi sklenila, da me nič ni (dovolj) prestrašilo, čeprav sem se zavedla, da je nastopil čas, da preneham. Vsi kadilci se zavedamo, da med drugim trpi naš žep in da je neumnost biti odvisen od nečesa, kar gre dobesedno v dim. Zdravje je seveda na prvem mestu, užitek gor ali dol. Tako sem ob priliki sedela na avtobusu in Centralna lekarna Ljubljana mi pošlje SMS za odvajanje. Odpravila sem se torej na intervju h gospe Silvi Zemljan in bila izbrana in umeščena v pomladansko ekipo, še vedno pa sem dnevno uspela pokaditi 4–5 cigaret. Gospa Silva nas je 9 tednov spretno vodila skozi skupino. Točno 17. aprila smo se skupno dogovorili, da zadnji cigaret pred lekarno vržemo v koš. Nekateri so vrgli celo celo škatlico in vžigalnik. Vsak je s pričo podpisal izjavo, da ne bo več kadil in sama sem jo prilepila na kuhinjska vrata. Še vedno visi tam. 14 dni sem trpela kot žival, a kmalu nisem več mislila na cigarete. Skupina mi je delno pomagala, a če ne bi imela že prej v glavi odločitve, najbrž ne bi bilo nič. Zdaj sem abinentka že več kot 3 mesece. Večina je prenehala s kajenjem, na tem mestu pa moram pohvaliti tudi gospo Silvo kot imenitno in spretno vodjo. Javno obljubljam še nekaj – da se bom trudila, za vse ostale pa držim pesti, če ste na istem. Morda sem tokrat nekoliko težila, še sploh kadilec je verjetno mučno brati tole, pa vendar ste zagotovo že slišali sledeči rek: Na eni strani zavitek tobaka, na drugi pa glava bedaka.

Barbara Jozelj



Z. G. U. B. A., HUMORESKA, 3. DEL

Če sem v vrtcu trpel, je bil prehod v osnovno šolo kot napredovanje v naslednji krog inferna. Ker je bila moja mama kadilka, sem kmalu obveljal za smrdljivca, saj ni bilo praška, ki bi odstranil ves tisti nikotinski dim iz mojih oblačil. Po eni strani mi je to nekoliko prijalo, saj so se me vrstniki začeli izogibati, po drugi strani pa sem hlepel po sprejetju, prijateljstvu. To izogibanje seveda ni ušlo budnemu očesu učiteljice, ki je po svojih najboljših močeh skušala pomagati pri mojem sprejetju med vrstnike, vendar je vso stvar samo še poslabšala. Ker so se bili prisiljeni družiti z mano, sem bil deležen dobršne mere zbadanja in šikaniranja. Zaradi usmiljenja me je v boljšo voljo spravljala Suzana, ki je, ko je bilo vsega preveč, stopila meni v bran, saj sem vse to apatično prenašal. Bal sem se edino tega, da se ne bi ponovila zgodba iz male šole. No, kmalu je bilo jasno, da je to zadnja stvar, na katero je mislila, saj je bilo očitno, da zelo rada vidi mojega sošolca Ivana. No, v tem ni bila edina. V osamljenih večerih, ko sem premleval vse tegobe, skozi katere sem šel čez dan, sem si neizmerno želel biti v njegovi koži. Ne le, da so ga zelo rade videle punce, imel je tudi veliko prijateljev, ki so se trudili za njegovo naklonjenost. V teh trenutkih sem si želel, da bi imel vsaj enega prijatelja. No, moje nesocialno življenje pa ni bila edina težava, ki jo je s sabo



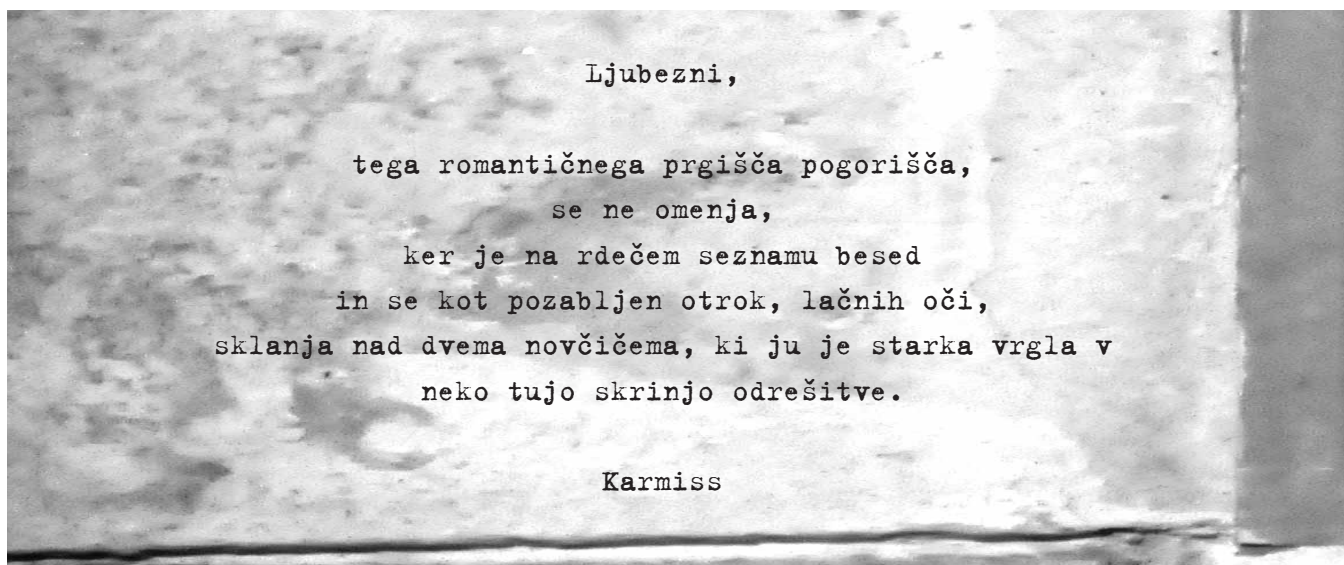
07
KRALJI
ULICE

foto: Zvezdana

prinesla šola. Tukaj so bili tudi abeceda, matematika in najhujše – telovadba. Tam sem bil v vsem zadnji. Niso mi šle igre z žogo, tek ali razmigavanje, saj sem imel kar naenkrat štiri roke in štiri noge, seveda vse leve. Prav nečloveško mučenje pa je zame predstavljalo plezanje, da niti ne omenjam skoka čez kozo ali pa teka z ovirami. Spomnim se, kako ponosen sem bil, ko mi je uspelo preskočiti prvo oviro, ampak kaj, ko sem potem podrl vse naslednje. Pri slovenščini sem imel problem zapomniti si abecedo. Vse zapisati na list papirja je bila misija nemogoče. Pri matematiki mi je še

nekako šlo sešteti ena in ena, koliko pa je $25 + 13$, je bila zame že kvantna fizika. Edini predmet, ki mi je predstavljal manj težav in sem se ga celo nekako veselil, je bil spoznavanje narave in družbe. Pravo grozo mi je izvalil pogled na zvezke in učbenike tretjega razreda, ki mi jih je pokazal neki sosed, ko sem se pritoževal, kako težak je prvi razred. Kako mi je sploh uspelo priti do tretjega, kaj šele končati ga, je bilo zame tisti trenutek nepojmljivo.

Marko Nakrič



GENERACIJA?

08
KRALJI
ULICE

Pred dnevi, ko sem sestavljal svoje misli, sem se spomnil dni, ko smo kot zavedni pionirji nosili rutke in čepice v šolo. Spomnil sem se dneva, ko je umrl tovariš Tito. Bil sem v drugem razredu osnovne šole in ravno smo veselo in brezskrbno brcali žogo, ko je naenkrat zatulila sirena. Vsi smo vedeli, kaj pomeni zavijanje, ki ni pojenjalo, medtem ko se je nogometna žoga kotalila mimo nas in v tistem trenutku ni bila več pomembna. Stali smo popolnoma mirno in vzravnano v pravem duhu socializma. Vedeli smo, da je umrl naš edini, naš Tito. In potem se je vse začelo spreminjati. Bil sem ravno tista generacija najstnikov, ki je okusila prve poskuse demokracije. Odprla so se nam vrata v svet in mi smo jih na stežaj pustili odprta. Vse, kar nam je bilo prej neznano, kar si želim, da ne bi nikoli izkusil, nam je prišlo naproti. Črni ptiči mrhovinarji so prišli, sledili so gospe smrti, da napolnijo pokopališča. In so jih. Prišli so dnevi norosti in zabave. Rad bi povedal, da smo se spuščali v podvige filmskega stila. Tudi



Lea Mihalč

policija nas ni znala ustaviti. Iz pionirčkov smo se prelevili v posthipije in jih oponašali v vseh pogledih. Ravno pred kratkim sem gledal slike svojih mladostniških prijateljev in ugotovil, da iz različnih vzrokov večine izmed njih ni več med živimi. Sam sicer nisem nikoli pristal v zaporu ali se ukvarjal s kriminalnimi dejavnostmi, mogoče sem se jim znal na daleč izogniti, ker sem vselej delal. Ko so bile na sporedu na primer racije, se spominjam, da smo jih znali zavohati že od daleč. Prideš na obisk k osebi, ki ti lahko zagotovi odtujitev od vsakdanje dolgočasnosti in vidiš dva osebka za vogalom hiše, pa dva na cesti, ki se pogovarjata, ter avto s pokritim zadnjim delom ali tako imenovani pick-up. In ti je vse jasno. Prišla je konjenica z »dresiranimi« psi, da onemogoči zla dejanja. Vsi smo bili nekoč lažnivi psi, sužnji svojih navad in potreb, najsi bo to prah, ki upravlja s tvojim življenjem, kost, kateri se ne moreš upreti, ali občutek moči in denarja, ki te ne spusti iz objema, ko ga enkrat začutiš. Torej, šel sem na obisk, ki je bil obsojen na policijsko racijo, ki je bila preveč očitna. Za vsak slučaj sem nesel ven smeti, da bi se prepričal, da vse skupaj ni le paranoja, ki je posledica uživanja prepovedanih substanc. Toda ko sem se vrnil, je paranoja izginila. Pred stanovanjem sta stala kriminalist in njegova sodelavka, ter mi žugala s pestmi, naj potrkam na vrata, ki te začasno odpeljejo v lažnivo uteho miru. Predvsem gospodična mi je grozila, naj potrkam, naj prepričam lastnika/co, da se sezam odpre, sicer mi bo odobrila plastično operacijo takoj in tam. Ker nisem bil naiven fant,

sem imel v žepu že pripravljen mobilitel in sem samo stisnil ključ. Oseba na drugi strani je seveda slišala naš pogovor in tu so stvari postale komične. Trkam in čakam na odgovor, medtem ko vsi poslušamo vrtinčenje vode v školjki. »Počakaj,« se zasliši z druge strani vrat. »Ne morem ti odpreti, diarejo imam, na WC-ju sem!« In smo čakali vsaj 10 minut, voda pa je vdano splakovala vse prepovedane substance, ki so jih imeli namen zapleniti. Seveda niso bili niti kriminalisti ravno neumni, saj jim je po pretečenih minutah postalo jasno, kaj se dogaja. Le to, kako sem ji uspel sporočiti, da so pred vrati, jim ni šlo v račun. Ko se je sezam odprl, jim je bilo jasno, da je vse, po kar so prišli, že zdavnaj odplaknilo v kanalizacijo. Jezni so spustili psa, ki ni imel pojma o iskanju mamil in je bil tam, da bi nas presleplili v stilu – raje dajte sami, kot da mi najdemo. Pes je skakal in vse skupaj je postalo še bolj komično, ko so policisti za njim odpirali omare in iz njih vlekli marihuano, ki je on ni zavohal. Metali so mu žogico, ki naj bi jo dobil le v primeru dobro opravljene naloge, toda pes ni imel pojma, sicer pa menim, da so se tudi kriminalisti sami tisti dan dosti naučili. Tako so odnesli za par jointov trave in majhen paketek, za katerega niti tam živeča oseba ni vedela, da ga ima. Tudi sam sem jo odnesel brez posledic. Moram pa reči, da so naši vrli organi miru iz tega le potegnili lekcijo, saj so se naslednjič vrnili z ovnom in pištolami v rokah. Kot že rečeno, živeli smo kot filmskem stilu. In potem je bilo ...

Križar

ZBOGOM, NUŠA

Prišel je dan, ko je udarec usode tudi tebe odnesel, upam, da na lepši kraj. Tvoje življenje si tega imena niti ne zasluži. Edino v otroštvu si resnično živela, odraslo življenje pa ti je prineslo en sam pekel. Svoje težave si delila z menoj in ti trenutki iskrenega prijateljstva bodo z mano ostali za vedno. Skušal sem ti pomagati, najti pot iz tega pekla, vendar je bil prepad, v katerega si padla, preglobok, moja odrešilna vrv pa prekratka, da bi te dosegla. Verjetno bi lahko našel tudi daljšo, vseeno pa bi bilo s tvoje strani nujno, da jo ujameš. Tega pa zaradi prekletstva, ki je viselo nad teboj, nisi bila pripravljena storiti. Počivaj v miru, moja Sužnja človeške pokvarjenosti, pogrešal te bom z vsakim atomom svojega telesa. Zbogom.

Marko Nakrič



TATU ZGODBA

Tatu je nastal leta 2006 v zaporu in predstavlja moje zodiakalno znamenje – škorpion. Mesto za tatu (zgornji del roke) sem izbral v želji, da bi bil ta čim bolj viden. Zdaj mi je žal, da ga imam. Če bi takrat, ko sem si ga dal delat, razmišljal tako, kot razmišljam danes, sploh ne bi imel tatuja.

Mitja Križančič



foto: MG

09
KRALJI
ULICE

VPRAŠANJE SMISLA NEKE OMAME

Doumeti hočem pomen tistega, kar mi življenje ponuja. Poslano od Boga ali Hudiča? Usoda ali test? Preizkušnja ... mogoče celo zadnji popravni izpit pred dokončnim padcem? V katero smer se obračam? Navzgor ali navzdol? Kako naj spregledam, kako naj razumem, ko pa je svet le odraz pravega drevesa s čudovitimi sadeži v vodni gladini?! Tedaj nikakor ne morem okusiti tega sladkega soka, ki ga sadež hrani v sebi, saj ga niti utrgati ne znam. Če je sreča nesreča in ljubezen egoizem, prijateljstvo sprenevedanje in samopoveličevanje. Tedaj strogo

zavrniti bi morala vse, kar me ponujenega razveseli, in sprejeti nesrečo kot edino pot k sreči. A moja duša, vse prevečkrat zdolgočasena, in moje veselje, vse preveč pretreseno, v neumorni spanec me zazibljeta. V zadovoljni spanec deteta, ki noče prebuditi se iz svojih sladkih sanj, kljub bučanju besnih valov, ki ga bodo vsak čas pokončali.

Sandra

PREVEČ MORAM RAZMIŠLJATI, DA BI IMEL ČAS ZAVEDATI SE.

JURE KUNAVER

RESNIČNOSTNI ŠOVI

010
KRALJI
ULICE

Danes so popularni resničnostni šovi. Ne morem verjeti, s kakšnim užitkom ljudje to gledajo. Predvsem najstnikom je to boljše, kot kateri koli film, šport ali tečaj. Smo res tako nizko padli, da nas osrečuje samo še sreča ali nesreča drugih? Ali smo takšni samo Slovenci? Smo res tako podli, da uživamo, ko se drugi smešijo? Najbolj žalostna je zgodba, ki je rezultat resničnostnega šova, neke danes mega znane manekenke. Po tem, ko je zmagala v šovu, v katerem je izpolnila svoje naloge, je sledilo par slikanj in modnih revij, potem pa je njena slava potonila v pozabo. Nikjer je niso vzeli in pravi modni svetovalci so jo ožigosali za grdo in celo predebela. Odšla je v ZDA, kjer je 4 leta gnila v plesnivih stanovanjih, dokler resnično ni uspela. Resničnostni šovi ponujajo samo naslajanje za gledalce. Mar finalisti zares mislijo, da bodo uspeli in postali slavni? Tudi če je temu tako, bo tako ostalo le par mesecev, dokler ne bo prišel na vrsto nov šov. Ali se zavedajo, da jih bodo vodili drugi? Urnike, pesmi, stil in nastope? Od tega obogatijo samo TV produkcija in lastniki avtorskih pravic šova. Smo res tako nizko padli, da ni več dovolj samo kruha in iger, ampak tudi opazovanje propada sočloveka? In kdo naj bi bil sodnik, kakšni moramo biti, da smo zmagovalci? Kamera ni vklopljena 24 ur na dan. Kaj vidimo, česar že nismo? Je seks v 21. stoletju še vedno tabu? Prepričani smo, da pospravljanje in hrane, ali nimamo tega dovolj že doma? Šli smo korak nazaj v srednji vek. Ali pa je preprosto zanimivo, da nekoga obrekujemo, gledamo in se nanj spravljamo. Ga izglasujemo ali pa izločimo. Torej, kako živite danes? Tako kot rečejo in mislijo drugi, da je prav? Delati tako, kot večina. Po vsem tem ljudje pristanejo v psihosocialni oskrbi, ker ne zmorejo pritiska. Ali se vam resnično zdi normalno zapreti ljudi za dva meseca pod nadzor? Ali lažemo sami sebi ali pa smo se iskreno zgrozili nad primerom Fritzel? Kam pluje današnji svet?! Resničnostni šovi so zabava, medtem ko ljudje, naivni in polni upanja,

resnično trpijo. Sodniki so tisti veliki DA-ji in NE-ji in vsi jih upoštevajo, le malokdo pa se zaveda, da so to ljudje iz podobne panoge in ne učitelji glasbe ali gardedama, stilisti ... Pa najsi gre za šov, namenjen pevcem ali manekenkam. Kdo izmed tekmovalcev je slaven, katerega se še spomnimo? Kdo je danes uspešen pevec ali glasbenik? Če me spomin ne vara, je ena izmed najobetavnejših talentov tudi končala na zdravljenju. Najstniki norijo za kartami teh šovov. Je to danes edina oblika zabave? Intima za zaprtimi vrati nam nudi določen psihološki počitek. Dober glas seže v deveto vas, pravijo, kvaliteta se hvali sama od sebe. Kdor pričakuje, da bodo

odkrili čudež, je res primitiven. Največji talenti, ki so zasloveli in se uveljavili, večinoma trpijo zaradi posledic slave. Kar nekaj jih teže le-te ni zmoglo. To, kar imamo danes priložnost videti, pa so žrtve slave same po sebi, ker si jo grozno želijo. In če se jim smejimo in uživamo, lahko priznamo, da so sami krivi. Dobrin je na svetu dovolj, samo za pohlepne ne. Kar danes resnično potrebujemo, da ostanemo na tleh, je na sporedu eno uro prej – TV dnevnik.

Maja Klemenčič



Laura Ličer

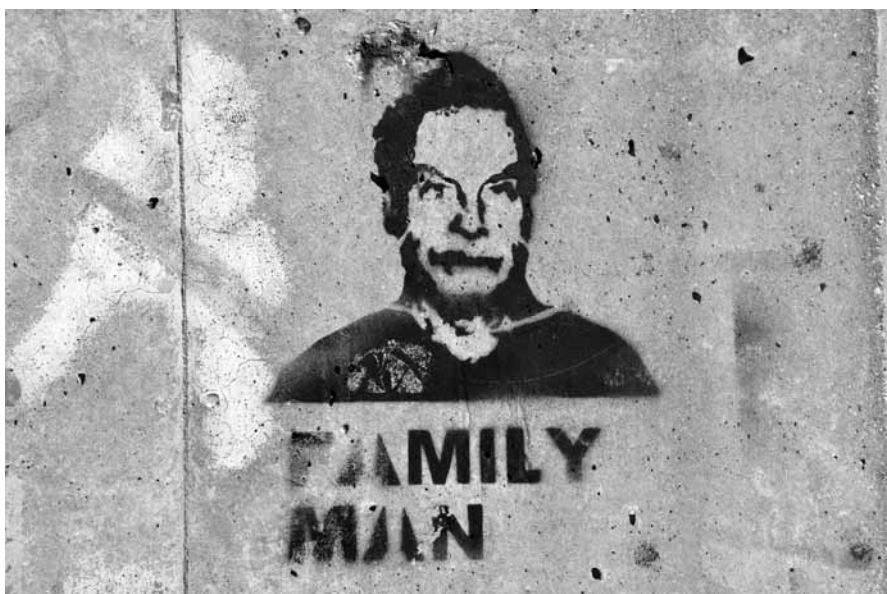
POVEZOVANJE DRUŽIN KOT NAČIN PREPREČITVE BREZDOMNOSTI MLADIH

V tem prispevku povzemam britansko raziskavo z izvirnim naslovom »*Homelessness prevention; Can we afford not to? Reconnecting families to prevent youth homelessness*« (2011; *Preprečevanje brezdomstva; Ali si sploh lahko privoščimo tega ne delati? Ponovno združevanje družin za preprečitev brezdomstva*), ki jo je pripravila organizacija Depaul UK v sodelovanju s Homeless Link. Depaul UK je ena izmed največjih dobrodelnih organizacij v Veliki Britaniji, ki se ukvarja z mladimi brezdomnimi in mladimi z manj možnostmi ter jim nudi pomoč pri nastanitvi, iskanju zaposlitve, izobraževanju, postopeni obravnavi (po prihodu iz zapora) in družinsko mediacijo ter mentorstvo. Raziskava je bila izvedena kot evalvacija uspešnosti njihovega programa *Reconnect* (reconnect, ang. – ponovno povezati), ki vključuje družinsko mediacijo in neformalno individualno podporo, delavnice v šolah in šolo za starše. Mladi ljudje, ki izkusijo brezdomstvo, običajno prihajajo iz nespodbudnega okolja in so v otroštvu pogosto doživeli takšno ali drugačno travmatično izkušnjo. Pogosto doživljajo tudi težave na področju duševnega zdravja (v raziskavi iz l. 2008 je 52 % vključenih mladih, starih 16–17 let, poročalo o psihičnih težavah) in šolske izobrazbe ter zlorabo drog in alkohola. Izkušnja brezdomstva ima pomemben

in potencialni zaviralni učinek na socialno-ekonomski status mladih. Ker brezposelnost med mladimi narašča, obstaja nevarnost, da to ustvarja t. i. »izgubljeno generacijo«, še posebej pa to predstavlja ogrožajoč dejavnik za mlade iz šibkih socialno-ekonomskih okolij. Vsako leto postane samo v Veliki Britaniji približno 75 000 mladih ljudi brezdomnih in prvič od leta 2003 je moč opaziti porast tega trenda. Raziskave ocenjujejo, da je najpogostejši razlog za brezdomstvo mladih razpad družine ali vsaj razpad starševske zveze (v prej omenjeni raziskavi je 70 % mladih kot razlog za njihovo brezdomstvo navedlo razpad družinskih odnosov, 41 % pa spremljajoče nasilje ob tem). Organizacija Depaul UK na podlagi teh dejstev poskuša delovati preventivno preko programa *Reconnect*. Program *Reconnect* cilja na podporo družinski koheziji in poskuša popraviti načete odnose, preden ti dosežejo kritično točko, ter posreduje tudi v primerih, ko mladi že postanejo brezdomni. Z utrditvijo družinskih vezi in pomočjo pri izgradnji podporne mreže pomaga preprečevati brezdomnost mladih, tudi če se ti tekom programa odločijo zapustiti dom. Ob tem poskušajo naučiti tako starše kot mladostnike bolj učinkovitih načinov komunikacije, kako izboljšati sposobnost soočanja s situacijami in kako se izogniti

destruktivnim odnosom. Pogosto je že družinska mediacija dovolj, da se odnosi bistveno izboljšajo, velik poudarek pa program posveča delavnicam v šolah, saj je iz prej omenjene raziskave 58 % mladih potrdilo, da so »pogosto izostali od pouka«. Delavnice se osredotočajo na teme, kot so obvladovanje jeze, reševanje konfliktov, ozaveščanje o brezdomnosti in pozitivni odnosi. Delavnice predstavljajo tudi način, kako lahko izvajalci programa pridejo do mladih, ki jim grozi, da bodo postali brezdomni. Tudi šola za starše se je izkazala kot pozitiven projekt programa *Reconnect*, saj omogoča staršem, da v sprejemajočem okolju delijo svoje izkušnje in dobijo podporo drugih staršev, kar zmanjšuje njihov občutek izoliranosti in krepi veselje do vzgajanja svojih otrok. Rezultati programa *Reconnect* pričajo o njegovi uspešnosti, saj so l. 2009 preprečili brezdomnost pri 82 % mladih (144 od 172 primerov, kjer je bil znan nastanitveni status) in rešili problem nastanitve mladih za vsaj naslednjih 6 mesecev v 76 % primerih. Rezultati tudi kažejo na pomembnost zgodnje intervencije, saj je bilo brezdomstvo preprečeno pri kar 90 % uporabnikov, ki so še živeli doma, v primerjavi z 64 % uspešnostjo pri tistih mladih, ki so pomoč iskali po odhodu od doma. Ostali rezultati programa se odražajo tudi v izboljšanju vedenja in sposobnosti odzivanja mladih na avtoriteto, izboljšanju tehnik obvladovanja jeze, večjega udejstvovanja v šoli, izobraževanju ali izboljšanju zaposljivosti ter izboljšanju mentalnega zdravja staršev. Storitve, ki jih ponuja Depaul UK, tako nazorno kažejo na to, kako ima lahko zgodnja intervencija zelo hitre in pozitivne učinke, saj ugotavljajo, da so za preprečitev brezdomnosti mladih pogosto zadostovala povprečno tri individualna srečanja ali formalna družinska mediacija. Ob tem pa so takšne storitve tudi stroškovno bolj ugodne kot nastanitveni programi, ki so posledično zaradi pomanjkanja zgodnjih intervencij soočeni tudi s težjo problematiko.

Klara Otorepec



NEKAJ

cestnih

ALKOHOL, LE KDO BI TE LJUBIL? 11. DEL

Čakanje na pregled pri internistu glede jemanja tablet, ki naj bi ubijale željo po alkoholu, je v meni vzbujalo nasprotujoče si občutke. Po eni strani sem dvomil, da so moja jetra v stanju prenesti ta udarec, po drugi pa sem komaj čakal, da jih dobim. Vse to je v meni vzbujalo tudi neizmerno razočaranje nad samim seboj, ker se nisem mogel ogniti alkoholu brez farmacevtskih pripomočkov. Hkrati me je mučilo tudi vprašanje, kaj bo po letu in pol, saj jih zaradi stranskih učinkov ne bom smel jemati dlje. Bom takrat zmogel brez alkohola ali pa bom znova podlegel njegovemu prekletstvu? Bolelo me je tudi dejstvo, da sem izmed 16-ih pacientov na A oddelku bil edini, ki je potreboval tablete, da ne poseže po steklenici. Med sabo smo se pogovarjali o možnostih, da ta ali oni ostane trezen, saj je bilo kar 12 povratnikov, le štirje smo bili na zdravljenju prvič. Mnogi so zaradi alkohola izgubili mnogo; službo, partnerja, zdravje. Ravno tisti, ki so se zaklinjali na žive in mrtve, da skozi njihova usta nikoli več ne bo šla niti kapljica alkohola, so bili po mojem mnenju potencialni povratniki. Eno izmed pravil je namreč bilo, da nikoli ne smeš reči, da ne boš pil, saj je za nekatere »do konca življenja brez alkohola« pomenilo pravi šok. Zato je bila tudi obveza oziroma obljuba samemu sebi, da si vsak dan znova rečeš: Danes pa ne bom pil! In tako iz dneva v dan, iz meseca v mesec in po sreči še iz leta v leto. Vse te misli in sam program

zdravljenja so nam lajšali tedenski sprehodi po Begunjah in okolici. Ker so Begunje nekakšna svetovna prestolnica Oberkrainer glasbe (zahvalo seveda nosijo Avseniki), smo obiskali tudi njihov muzej. Povzpeli smo se tudi na Svetega Petra, ki ga v eni svojih pesmi omenjajo Avseniki, prav tako dolino Drage in grad Kamen, oboje smo si ogledali. Med drugim pa tudi cerkev Sv. Urha, ki je ena redkih, ki nosi ime tega svetnika. Prav tako pa nismo izpustili muzeja v spomin na žrtve nacističnega nasilja, saj je bil dvorec, v katerem je zdaj bolnica, med drugo svetovno vojno nacistični zapor. Vse skupaj je tega zneslo dve uri tedensko in prej ali slej smo se vrnili nazaj, da se soočimo z našo boleznijo – alkoholizmom.

Marko Nakrič

POPOTNIK

Skozi razvejano nebo se vijuga zelena poljana, kjer se hiše in ceste spenjajo v pravo transversalo. Sredi popotnik s časom potuje, iskalec kotička miru, da zakrije svojo pot, ki priča o domačem kraju, kamor popotnik zahaja, se veže tja na dom. Le spomin mu ostaja, a zdaj popoten, nekje daleč, za sedmo goro, svoj počitek najde.

Matej

20 CENTOV

Ko v množici stojim, pristopi k meni fant, pogleda me v oči: »Gospa v tiski sem in prosim vas za 20 centov pomoči.« Ne vem, zakaj me obraz njegov tako presune, da izprožim dlan in mu ponudim, naj izbere vsoto, ki jo potrebuje. Ko med kovanci pazljivo je odbral natanko 20 centov, mi odločno je zaprl dlan:

»Le spravite denar, več ne potrebujem. Teh 20 centov mi resnično zadostuje.« Vsa zmedena ga vprašam: »Res čudno se mi zdi, zakaj si prosil me le za 20 centov pomoči?« Tedaj obraz se mi zjasni: »Kaj naj rečem vam v zahvalo?« Teh 20 centov bil je primanjkljaj, sedaj pa je dovolj za pot, da obiščem bolno mamo.«

A. Šegel

ANEKDATE IZ PRODAJE

ZAKAJ?

Kljub temu da prodajam revijo Kralji ulice že dobra tri leta, se mi še ni zgodilo, da bi me kdo vprašal, zakaj prodajam ravno to revijo. Zakaj ne poberem kje tistih zastojnih revij in raje prodam tiste, da bom tako več zaslužil. Vse je enkrat prvič! Neka gospa me je želela na vsak način prepričati, da se Kraljev ulice ne splača prodajati, ker jih moram najprej kupiti. Predlagala mi je, naj grem raje v Mercator, vzamem tiste revije, ki jih tam dobiš brezplačno, in z njimi prosjačim. To, da mi kdo reče, da prosjačim, me prav pogreje. Prodaja je namreč moja služba, s tem si zaslužim za hrano in najemnino. Nikoli nisem prosjačil in nikoli ne bom! Po njenem torej vsi, ki prodajajo take ali drugačne revije, prosjačijo. Res ne vem, zakaj na nas ljudje gledajo kot na klošarje in ne kot na normalne prodajalce.

Perice

URNA POSTAVKA

Kolikokrat me ljudje med samo prodajo Kraljev in tudi pred njo sprašujejo, koliko denarja zaslužim s prodajo. Odgovorim jim, da je napisano pravilo 5 € na uro. Seveda

lahko par ur stojiš pred trgovino, pa nič, nato pa v eni uri zaslužiš 20 €. Nikoli se ne ve. Če pa potegnem črto pod urami in zaslužkom, nanese 5 € na uro. Seveda so načini prodaje različni. Moj je tak, da sem pred trgovino ter ne žicam. Tisti pa, ki hodijo po cesti ter za nameček še žicajo, pa zagotovo dobijo veliko več

Stripi

RESNIČNA 57

V naši reviji je vsak mesec na naslovnici nek nov obraz. Tako je bila nekaj številke nazaj naša stara prodajalka, pa me starejši gospod vpraša: »Ja, katera punca pa je to?« Nekaj sekund sem razmišljal, potem pa ne vem, odkod je prišla ideja, in gospodu odgovoril, da je to nova tajnica našega predsednika vlade. Gospod me je pogledal, se nasmeljal in mi dejal, da bi veliko naših poslancev sodeč po učinku dela sodilo med prodajalce Kraljev. Gospod se mi je še enkrat nasmeljal in mi zaželel lep dan.

Roman

MOJI KRALJI

Časopis Kralji ulice prodajam malo dlje kot pol leta, sedaj pa sem končno zbrala voljo in našla čas, da se lotim pisanja članka in z bralci podelim moja razmišljanja o tem. Prodaja časopisa je za večino prodajalcev delo, resno in častno kot katero koli drugo, zato je povsem razumljivo, da tudi tu obstajajo pravila, s katerimi se med uvajanjem seznani vsak prodajalec in ki jih lahko preberete na začetku vsakega časopisa. Žal pa se nekateri posamezniki le-teh ne morejo oziroma nečejo držati in s tem mečejo slabo luč na vse, tudi na društvo Kralji ulice. To jim sicer lahko prepove prodajo, ampak ti potem kršijo tudi to prepoved in vedno uspejo pridobiti časopis ali dva. Tako se vam lahko zgodi, da v centru mesta naletite na osebe brez izkaznice in z eno samo revijo v rokah, ki bolj prosjačijo, kot pa prodajajo revijo, zraven pa ozmerjajo mimoidoče, ker jim ne dajo denarja, so vsiljivi in hodijo za vami, dokler ne popustite njihovi zahtevi, potem pa se lahko razjezijo še zato, ker niso zadovoljni z vsoto. Seveda pa ne prosjajo le »bivši« prodajalci, ampak tudi kar nekaj izmed aktivnih, ki mimoidočim razlagajo svoje izmišljene življenjske

zgodbe in stiske. Na primer zbirajo denar za sendvič, najemnino ali celo za otroka. Ker s tem mečejo slabo luč na vse prodajalce KU, poleg tega pa mi poskušajo odvzeti lokacije za prodajo, sem se žal prisiljena ukvarjati s tem, kar mi ni niti najmanj všeč. Verjetno se še kdo spomni, da sem dolgo časa vsako dopoldne prodajala KU pred parkirno hišo Trdinova (pri Kompasu), potem pa je tja začelo prihajati vse več prodajalcev. Ne morete si misliti, kakšne vojne je med nami povzročalo ljubosumje, kar je društvo poskušalo rešiti s sestanki in določanjem urnika prodaje, a žal neuspešno. Malo po prvem resnem fizičnem obračunu (v katerem sem zmagala), sem se odločila, da je škoda mojih živcev in se umaknila s te lokacije, zato zdaj v Tivoli prihajam bolj zgodaj, kot prej. Sprva mi je bilo to celo všeč, saj je tam boljše vzdušje, poleg tega pa je Tivoli tudi moja prva stalna lokacija, ki jo imam označeno na društvu. Društvo podpira to, da si vsak prodajalec izbere svojo lokacijo prodaje in tam pridobi stalne stranke. Sama se že od začetka trudim za dobre in sproščene odnose in nočem, da mi drugi prodajalci s svojim prosjačenjem, lažmi in nesramnostmi to pokvarijo. Nekaj podobnega so mi že naredili pri parkirni hiši Trdinova, kjer se zdaj konstantno pritožujejo in kličejo društvo na pomoč. Zato se bom na vso moč potrudila, da se ne bo kaj podobnega zgodilo še v Tivoliju, kamor so sedaj, ko se je dodobra segrelo, začeli prihajati novi prodajalci in žicarji. Zaradi problemov z njimi sem že pomislila, da bi si poiskala čisto novo lokacijo prodaje ali celo popolnoma opustila prodajo in si poiskala drug vir zaslužka. Idejo sem opustila, ko sem se spomnila, kako se stalnim strankam obraz razleze v iskren nasmeh, kadar naju zagledajo. Ti nasmehi mi pomenijo največ in mi vselej popravijo dan, ne glede na to, kako slabo se je morda začel. Po prepirih z žicarji si samo priključim v spomin to in druge čudovite male pozornosti in sem hitro spet dobre volje. Svojega mesta v Tivoliju ravno zato ne dam! Končev koncev pa ste vi tisti, ki odločate ali izbirate, komu boste podarili denar in konec koncev tudi odločite, kdo vam bo ponudil časopis na poti v službo. Edini način, da se iznebimo nesramnih žicarjev in

prodajalcev, je ta, da jim mimoidoči ne »plačujejo več nesramnosti« in si bodo prisiljeni poiskati drugo delo. Pomagajte pa lahko tudi tako, da pokličete na društvo in posredujete izkušnje z nesramnimi in nekorektnimi prodajalci in poveste številko prodajalca, ki ne upošteva pravil in njegov opis. Upam, da se vam bodo neprijetnosti zgodile čim manjkrat, obenem pa se opravičujem, ker vas naprošam, da se ukvarjate s čim takim, saj verjamem, da ima v tem tempu življenja le malokdo čas za to. Za tokrat vas lepo pozdravljam in obljubljam, da kmalu napišem še kak članek, ki bo verjetno bolj vesele vsebine. S tem sem si namreč olajšala dušo.

Leah

KRUTA REALNOST

Tisti dan sem prodajal Kralje pred Hoferjem nasproti Kliničnega centra. Mimo je prišla starejša gospa, ki mi je dejala, da Kralja enostavno ne more vzeti, ker ji od penzije, ko poravna vse položnice in račune, ostane bore malo. Ravno dovolj, da si privoši kruh in mleko. In to se dogaja po tem, ko je pošteno delala celo življenje. Seveda se mi je zelo zasmilila, ker so bile njene besede povedane na zelo iskren način. Sem se pa zamislil nad gotovitvijo, da Kralje kupuje več ali manj ravno populacija, ki razpolaga z zelo malo denarja. Če časopis od tebe kupi kdo iz višjega sloja, je to že svojevrsten praznik.

Stripi

KOSILO

Revijo sem prodajal na svojem stalnem mestu pred Mercatorjem. Bilo je še dokaj zgodaj, ko so v trgovino prišli delavci v kombinezonih. Eden izmed njih me je vprašal, če bom ob dveh še tam. Pritrdil sem, ne vedoč, zakaj ga to zanima, zato sem se dejansko odločil počakati, da vidim, kaj je želel. Ob dveh so se res vrnili in me povabili s seboj na kosilo, po kosilu pa so mi plačali še pivo. Bil sem prav prijetno presenečen.

Perice

MALI NOGOMET

V ZAPORIH KOPER, 12. 7. 2012

014
KRALJI
ULICE

Na povabilo zaporov Koper (ki je zdaj postalo že tradicionalno) smo se na dogovorjeni dan že zjutraj odpravili na slovensko obalo, z namenom odigrati prijateljsko tekmo z obsojenci. Igralo se je v sestavi ekip 4 + 1, kar pomeni štiri igralce in vratarja za vsako stran. Moči smo pomerili v trajanju igre dvakrat po dvajset minut. Na začetku nam je dobro kazalo, po zaslugi našega Bojana smo povedli z 1 : 0 in rezultat je ostal nespremenjen kar nekaj časa. Kasneje pa se je prevesil v 6 : 1 (v prid gostiteljev), k čemur moram dodati, da je bila naša ekipa okrnjena zaradi odsotnosti nekaterih boljših nogometašev. V vsakem primeru smo se odrezali bolje kot lani. S tem v zvezi ne smem pozabiti pohvaliti našega



foto: arhiv ZPKZ Koper



foto: arhiv ZPKZ Koper

golmana Stripija, ki nam je bil s svojimi zaslugami v ponos. Po končani tekmi nas je s strani organizatorja pričakalo okusno kosilo in ne morem reči drugega, kot da se je več kot prileglo, dan pa smo sklenili s kopanjem v morju. Za marsikoga je bil to prvi letošnji stik z morjem, ki bo morda ostal tudi edini, dan pa bo vsekakor ostal nepozaben.

Janez Kompare

TOTALITARNE KULTURE SO PLODNA ZEMLJA ZA TOTALITARNE REŽIME.

JURIJ KUNAVER

MEDNARODNO RAZVOJNO SODELOVANJE —

PROJEKT »DOM«

Društvo Kralji ulice smo bili s strani Centra za socialno delo Kranj povabljeni v projekt izmenjave izkušenj na področju brezdomstva. Partnerji v projektu so Društvo ProSoc (SLO), MFS Emmaus (BiH) in UG Arena (SRB). Namen projekta je prenos znanja in izkušenj iz Slovenije v druge države zahodnega Balkana ter okrepitev medsebojnega sodelovanja, obenem pa tudi izboljšavam na področju socialnega varstva, krepitvi civilne družbe in nevladnega sektorja nasploh.

Na prvem delu poti smo se nastanili v Doboju - Istok, kjer smo imeli dvodnevno srečanje. Kralji ulice smo predstavili programe, ki jih izvajamo. Poleg nas so bili tu še drugi izvajalci sorodnih programov iz Slovenije: Center za socialno delo Kranj, Javni zavod Socio, Zavetišče za brezdomce Kranj in Zavetišče za brezdomce Celje ter Društvo ProSoc. V zameno za naše predstavitve nam je tudi gostujoča organizacija predstavila svoje delo. Izvajajo namreč več različnih programov, izmed katerih smo si ogledali Prihvatni centar Duje, ki je podoben Socialno-varstvenemu zavodu Hrastovec. V devetdesetih so bili ti objekti namenjeni zbirnemu centru za begunce, po tem pa so ga prevzeli Emmaus, ki tam izvajajo socialno varstvo za ljudi s težavami v duševnem zdravju ter razvoju, mladostnike brez staršev, starejše ... Sama organizacija delno



015
KRALJI
ULICE

kupuje medikamente za uporabnike, saj država ne zagotavlja dovolj zdravil. Financirajo se predvsem s tujimi donacijami, saj se večina nevladnega sektorja v BiH in SRB financira s tujo pomočjo. Imajo preko 400 uporabnikov ter so brez zaprtih oddelkov, v čemer se razlikujejo od nekaterih naših zavodov. Četudi so ljudje različnih nacionalnosti, ni prisotno veliko konfliktov ali nasilja. Zelo dobro so organizirane različne delavnice, fizioterapija in mnoge aktivnosti, zagotavljajo lastno produkcijo

hrane (mlekarna, sadovnjaki, steklenjaki itd.). Ogledali smo si tudi program v Srebrenici, kjer gradijo hiše, v teh pa čez poletje potekajo mednarodni kampi za mlade. V zimskem času bodo tu nastanjeni otroci iz oddaljenih krajev, ki zaradi zime in snega težje ali sploh ne morejo prihajati v šolo.

Zadnje srečanje smo imeli v Kragujevcu v Srbiji. Program je bil podoben tistemu v Doboju. Sâmo brezdomstvo je dobilo več teže in tudi pozornosti v teh državah šele v zadnjem času, ko se odpirajo precej nestandardizirana zavetišča v Srbiji, v Bosni pa teh sploh še ni. Še vedno je pereč problem veliko število beguncev, ki so po definiciji brezdomci. Nevladni sektor je zelo slabo razvit oziroma ga skoraj ni. Če pa se že pojavijo kaki državni razpisi, je glavnina denarja namenjena glavnim mestom.

Drugi del projekta, o katerem teče govor, se bo odvijal v Slovenji, kamor si bodo gostje iz Srbije in Bosne in Hercegovine prišli ogledat različne programe.

Hkrati bo društvo ProSoc organiziralo enodnevno srečanje, ki je načrtovano 26. 09. 2012 na Brdu pri Kranju. Za več informacij v zvezi s projektom ali srečanjem pa lahko pišete na: domen_rakovec@yahoo.com.

Bojan Kuljanac



foto: Domen Rakovec



foto: Bojan Dekleva

Zgodbe o kolesih:

SREČANJE S KRADLJIVCEM KOLES

016
KRALJI
ULICE

Nekega dne mi je na poti v službo pri Cankarjevem domu počila guma. Kolo sem prislonil na betonski zid nad picerijo Parma, ga zaklenil in se odpravil peš naprej. Po kolo sem se vrnil zvečer, ko je bil v Cankarjevem domu velik koncert in je bilo na ploščadi pred mojim kolesom parkiranih vsaj 80 koles. Po ozkem prehodu sem se prebijal med njimi do svojega kolesa. Tik pred mojim kolesom je stal kolesar, ki je odklepal svoje kolo. Čakal sem, gledal naokoli, da bi se umaknil, a on je še vedno odklepal kolo. Ko sem natančneje pogledal, kaj dela, sem videl, da ima v okrvavljenih rokah kombinirke in skuša prerezati zajlo ključavnice na številke. Videl sem tudi, da sta s to ključavnico zaklenjeni dve kolesi. Roke je imel – po moje – okrvavljene zato, ker so bile njegove klešče povsem neprimerne za rezanje pletene žice ključavnice in se je zato pri živčnem rezanju tudi večkrat poškodoval, urezal ali nabodel na prerezane žičke pletenice. Ko sem ga vprašal, če odklepa svoje kolo, mi je odgovoril: »Koga pa vi čakate tukaj?« Rekel sem mu, da bi le rad do svojega kolesa in da čakam, da se on umakne, da bom lahko šel mimo njega. Nato je le prerezal ključavnico, vzel boljšega od obeh koles, se z njim zrinil med drugimi kolesi na cesto in se dokaj živčno odpeljal. Meni pa so ostale v spominu njegove okrvavljene roke in prestrašeni izraz na obrazu. Med odklepanjem svojega kolesa me je prešinilo, da sem bil priča kraji kolesa. Zato sem po kratkem premisleku na listek napisal, kaj sem videl, dodal svojo telefonsko in listek zataknil na drugo od odklenjenih dveh koles. Mislim sem si, da me bo lastnik gotovo poklical, če je to bila res kraja. Še isti večer me je poklical lastnik kolesa in povedal, da sta bili to kolesi njega in njegove sestre. Razložil sem jima, kaj se je dogajalo. Še isti teden so



foto: Riko Jerman

Rezanje zajle s kombinirkami

me poklicali s policijske postaje, češ da sem bil priča kraji kolesa. Na postaji me je sprejela krepka policistka in me vprašala, če bi jim lahko pomagal pri prepoznavanju storilca te kraje. Lastnika sta očitno krajo prijavila na policijo in jim predala mojo telefonsko številko. Še enkrat sem opisal, kaj sem doživel, in čeprav sem storilcu zrl v oči, sem imel težave pri prepoznavanju obrazov na fotografijah, ki so mi jih pokazali. Zelo močno sem se spominjal stiske tatu, ki je med tem, ko sem ga opazoval, poskušal čim hitreje prerezati ključavnico. Med mojim poskusom prepoznavanja storilca sem na nek način podoživel tudi njegovo stisko, ko je z okrvavljenimi rokami hitel rezati ključavnico. Z njim sem vendarle imel nek stik, se z njim pogovarjal, medtem ko se je on ves živčen trudil čim prej končati svoje opravilo. Tudi od mene je krepka policistka pričakovala, da hitro in zanesljivo opravim svoje delo, jaz pa sem bil pri tem negotov, zaradi

časovne oddaljenosti dogodka in stresa, ki je bil povezan s tem, da sem bil prisoten pri kaznivem dejanju, ne da bi to vedel. Mislim sem namreč, da je le pozabil ključ, ker še nisem opazil, da ima ključavnico na številke. Ko sem ga opazoval, sem mislil, da ne gre za krajo oz. sem sam sebe prepričeval, da je tako.

Tako sem bil neposredna priča kraji kolesa. Naj omenim, da so jih meni v življenju ukradli že veliko (neko leto celo šest), vendar doslej še nisem imel prilike takega dejanja opazovati od blizu in se s storilcem celo pogovarjati. To je bila zame povsem nova izkušnja.

Riko Jerman

JAZ  LJ



foto: osebni arhiv

Sol in Koper:

KAJ SMRDI V DEŽELI ISTRIJANSKI?

monika.buhancic@kraljiulice.org

Prispevki v časopisu se ne morejo ravno pohvaliti z ažurnostjo, saj smo mesečnik in svoje članke oddajamo do petega v mesecu za prihodnji mesec, kar pomeni, da jaz avgusta pišem, kar boste vi brali v septembru. Ne glede na to, pa to ni izgovor, da se ne bi dotaknila pereče teme. Med branjem teh vrstic so se torej šolarji že odpravili med šolske klopi, KoperGround 12 je, kljub omejenim financam, zaključen in uspešno izpeljan, vročina in sopara sta morebiti že popustili in pred nami so prijetnejši dnevi. Prav tako upam, da so mimo tudi težave, ki jih imamo na Istrskem s prodajalci časopisa. Časopis Kralji ulice je namreč uradno stopil na naše območje skozi projekt PLOB, in sicer leta 2008. Z Luno Jurančič Šribar sva se takrat odločili, da je napočil čas, da časopis uradno predstavimo in ga nato tudi distribuiramo in prodajamo na področju primorske regije. Organizirali sva predstavitev časopisa v učilnici prve pomoči, nato pa smo postavili stojnico na tržnici v Kopru, kjer smo poleg časopisa mimoidočim nudili informacije, sladko-slane prigrizke, pijačo in za povrh še nekaj ročno izdelanih spominkov. Odziv javnosti je bil zelo dober in bilo je očitno, da bralci pogrešajo možnost, da bi časopis kupili bližje svojemu domu, ne pa zgolj v Ljubljani ali preko prijateljev in znancev, ki so namenjeni proti glavnemu mestu. Od leta 2008 je časopis našel

svoj drugi dom tudi med našimi občani, točneje na relaciji Ankaran–Koper–Izola–Piran. Letos so se prvič v naši zgodovini pojavile težave, povezane s prodajanjem časopisa. Prejeli smo kar nekaj pritožb, večinoma ustnih ali pa preko telefonskih klicev. Naše območje je pač takšno, da je prijetno in vabljivo predvsem poleti, saj ljudem ponuja možnost sprostitve in uživanja na morju. Tudi brezdomni prodajalci časopisa radi čofotajo po morju, se malce pretegnejo na plaži in nasploh jim ta čas in poletna klima zelo odgovarjata, glede na njihov bohemski način življenja. Tako je na Obalo pripotovalo tudi nekaj prodajalcev iz drugih krajev Slovenije. Večina jih dosledno upošteva pravila prodaje, vedno pa se najde kakšen tič, ki se ne podreja rad avtoritetam in/ali pravilom. Žal (kar še toliko bolj velja za majhno mesto, kot je Koper) popolnoma zadošča ena sama oseba, ki pravila prireja po svoje. In tako se je tudi zgodilo. Večini napak je botroval alkohol, zaradi pogostosti teh pa smo imeli tudi sestanek, na katerem smo prišli do dogovora, da se bo v preostalem času dopustov kvaliteta prodaje pri nas izboljšala. Izvolili smo novega predstavnika prodajalcev, za katerega upam, da bo znal fante pravilno motivirati in jih s svojim zgledom spodbujal k lepšemu odnosu do kupcev. Ob tej priložnosti bi se rada opravičila vsem kupcem in kupkam našega

časopisa, ki so kadar koli imeli slabo izkušnjo ob nakupu ali ob stiku z prodajalcem. Hkrati pa bi apelirala tudi na vse potencialne kupce in kupke, naj se nikar ne »prestrašijo« že vnaprej in naj se le opogumijo, pristopijo in pridobijo lastno izkušnjo, tako s časopisom kot tudi s prodajalcem. Verjemite mi, večina fantov je zelo prijaznih in odprtih, večina se je tudi lotila te aktivnosti z veliko dobre volje. Produktivni so predvsem zaradi občutka, da delajo in ne izgubljajo časa z beračenjem, ampak vzpostavljajo z občani pošten daj-dam odnos. Sem ter tja se seveda najde kakšna »črna ovčka«, ki zbija povprečje, vendar ta naredi to najverjetneje zaradi velikih stisk, ki ga težijo. Nekateri enostavno niso dovolj močni, da bi raznorazne udarce venomer sprejemali stoično ... Včasih pač obupajo in poiščejo uteho v omami ... V takih momentih največkrat niso najbolj prijazna bitja pod soncem. Še vedno pa so ljudje in treba jim je prisluhniti. To je naloga nas, ki delamo z brezdomnimi, vaša naloga pa je, da ne mečete vseh v isti koš in da tistim, ki vas razočarajo, mogoče ponudite drugo možnost tako, da se jim ognete, dokler jeze pač ne bo pogoltnila pozaba. Drage kupke, dragi kupci časopisa, še enkrat vas vse lepo prosim za malce sodelovanja, in sicer v smislu, da si kadar naletite na prodajalca, ki se ne obnaša tako, kot bi se moral, vas vpraša za več denarja, kot je dejanska cena časopisa (1 €), ali vam ob časopisu ponuja še nakup majice, rože, kape ali česa tretjega, na njegovi identifikacijski kartici diskretno oglejte njegovo številko (ki mora biti ista kot številka na samem časopisu) ter nam jo sporočite na kateri koli kontakt. S takim prodajalcem se bomo nato lažje pogovorili ali ga po potrebi sankcionirali, saj bomo natanko vedeli, kakšno napako je naredil. Pogumno v novo šolsko leto in pogumno v novo prodajno leto. Vaše zadovoljstvo ob nakupu in branju časopisa nam pomeni največ, zato je nujno, da medsebojno sodelujemo in sprejememo dejstvo, da na svetu in v življenju obstajajo dobri in malo manj dobri trenutki. Oboje je treba sprejeti in se iz tega kaj novega naučiti. Vse dobro.

Vaša Biba



Žicanje po primorsko

KRALJI ULICE PRI AJVI

018
KRALJI
ULICE

Kralji ulice: Povej, s čim se ukvarjaš?

Ajva: Hmmm ... Že nekaj let delam v gradbeništvu, drugače sem samostojni umetnik in imam za seboj devet samostojnih razstav. Zadnje oktobra 2011 v Velenju na povabilo Saleškega študentskega kluba, v eMČe placu. Ostalih hobijev nimam, le rad pomagam ljudem.

KU: Kaj počneš v gradbeništvu?

Ajva: Delam v zaključnih gradbenih delih za 6 evrov na uro. Sem priučen zidar, vendar sem se specializiral predvsem kot polagalec strojnih tlakov, tj. estrih. Sem mojster na letvi in delo je na tleh. Trpijo predvsem kolena, naredim veliko počepov ... Hahaha. Telovadba rok in nog. Stvar mora biti ravna in ustrezno visoka, da ko pride keramičar ali parketar, ne eden ne drugi nimata pripomb in svoje kvadrate zmečeta z nasmeškom na ustih. Zadnja leta sem se spravljal tudi v malarijo, kar je nekako razumljivo, saj so barve del mojega življenja. Fizikalac tako ali drugače ...

KU: Kaj pa ustvarjaš kot umetnik?

Katere teme te zanimajo in jih obravnavаш?

Ajva: Ustvarjam predvsem umetniška platna velikih formatov ... Hmm ... Jaz jim rečem abstraktne zgodbe. Teme teh mojih zgodb so predvsem življenjske. Rdeča nit je optimizem, čeprav slike zgledajo totalno črne, vedno v njih najdeš tisto svetlo rožico, ki se bori za sonce in kliče po njem. Delam tudi notranje poslikave, tako gostinskih objektov kot tudi privat scene. Marsikomu sem naredil tablo za podjetje, vse to old school varianta brez projektorjev, sitotiska ali podobnih jajc. Hand made!

KU: V septembru razstavljaš v Galeriji Bežigrad. Kaj nas čaka?

Ajva: Plan je spremenjen predvsem zaradi budžeta. Razstavljal sem v Rogu, 22. avgusta, na dvorišču pri Percu. Dober datum, ker smo bili sredi tedna in je bilo manj folka, vsekakor pa poskrbljeno za



foto: Peter Pitambar Pangerc

Na sliki Ajva in Gapr

vse. Privoščil sem si u izi performans ob baklah. Prav tako se je malo nazdravilo in prehranjevalo. Hahaha. Mislim, da je bil čudovit večer in kul prireditvev. Je bila pa to moja deseta samostojna razstava, ki je bila objavljena. Za časopis je poskrbljeno, objave štejejo in that's it. Razstavljal sem cca 10 del po svoji izbiri. Veliko aktov in velikih formatov. 11., zadnje razstavo bom postavljaj na Rakeku, pri Mexotu, v Jelki. Zdi se mi pomemben zaključek, saj sem del življenja preživel prav na Rakeku. Tam sem ga del tudi zasidral, ko mi je Miklavž sedemnajst let nazaj prinesel hči Živo. Tam imam del frendov, kolegov, del pesnikov, klovnov, mazohistov, pivskih bratov itd. Razstava bo 1. septembra, z otvoritvijo ob 18h. Glasbena podlaga bo v živo. Vabljeni torej k Mexotu. Tko to je.

KU: Kaj te inspirira pri ustvarjanju?

Ajva: Inspirira me predvsem denar, hahaha, malo heca, kaj naj ti rečem. Poleg tega se pri ustvarjanju sprostim.

Hmmm ... V bistvu za ustvarjanje ne rabiš nobene inspiracije, mislim, da sem inspiracija sam sebi, zgodi pa se, da me inspirira ljubezen, trenutna, ta, ki je v meni, ali kaka muza, ki si me poišče za par let. Hehehe. Sam to.

KU: Praviš, da rad pomagaš ljudem. To se verjetno vidi tudi iz tvojih razstav?

Ajva: Hmmm ... Ponavadi se pomoči ne vidi, mislim, folk pa tako. Drugače sem pa kar kakšno sliko šenkal za dobrodelne namene, zadnje letos spomladi v Loško dolino, ko so zbirali za stopniščno dvigalko za eno invalidno gospo. Tako se vidi preko dela in razstav. Pomagam pa rad kakor koli, ne samo z umetninami. Kadar kdo rabi roko, mu jo ponudim, če mu jo le lahko. Trenutno sem v situaciji, ko moram pomagati sebi. Ma, imam še vedno dosti energije. Stari, nabit sem s kondicijo! Hahaha, kot gazela.

Peter Pitambar Pangerc

PARADIŽNIK MARIBORČAN ZNAN TUDI IZVEN NAŠIH MEJA

Zaradi izginjanja pestrosti kmetijskih rastlin ter ogrožene oskrbe s kvaliteto in zdravo hrano obstaja vse več iniciativ, ki se ukvarjajo z ohranjanjem raznolikosti kulturnih rastlin, predvsem redkih in ogroženih, kot so stare sorte. Veliko lahko prispevajo tudi posamezniki, ena izmed njih je 63-letna Milka Koren iz Radvanja v okolici Maribora, ki se že od malih nog ukvarja s kmetovanjem, vendar pa se je zaradi ljubezni do semen posvetila predvsem pridelovanju starih sort.

Kako to, da ste se odločili za ekološko pridelavo hrane in pridelavo semen?

Želela sem oskrbovati bolnike, ki so iskali zdravo in neškropljeno zelenjavo, zato sem začela iskati način pridelave, ki bi bil kvaliteten in zdravju prijazen. Tako že več kot 20 let kmetujem ekološko, že na začetku pa je bil problem dobiti dobro, kakovostno seme, ki je prilagojeno za pridelovanje na tem območju in je osnova za dober pridelek. Nekaj semena smo kupili, nekaj pa sem jih kot del družinske tradicije dobila od svojih staršev. Slovenski trg je zasičen z eko semeni, ki pridejo iz tujine v lepih vrečkah s čudovitimi slikami, domača semena pa so zapostavljena. Na srečo je čedalje več ljudi osveščenih in želijo pridelovati stare slovenske sorte in za tiste ljudi z veseljem pridelujem semena. Vsakemu, ki mu podarim zavitek semen, dam možnost, da jih dobi pri meni samo enkrat in jih nato sam prideluje naprej, saj je količina dovolj velika, da bo imel dovolj zase in še za kakšnega sosedo.



foto: Tina Ternjak

Pridobivanje semen rdeče pese

Pri pridelavi se odločate v večji meri za stare sorte, ki so dediščina in zapuščina vaše družine, ter jih s tem tudi pomagata ohranjati in širiti. Kaj vam osebno to pomeni?

Moj oče je bil zelo ponosen, da nadaljujem dolgoletno družinsko tradicijo vrtnarjenja in kmetovanja. Z veseljem sem prevzela ohranjanje semen, ki so jih starši s trudom negovali desetletja. Sem zavedna Slovenka, pripadnost Mariboru je zelo velika, in če imamo pri nas nekaj, kar je vredno, kvaliteto in dobro, se mi zdi pomembno, da to ohranjamo. Zelo sem ponosna, da sem imela kar nekaj obiskov iz tujine, ki so bili navdušeni nad paradižnikom, katerega semena ohranjamo v družini že več kot 50 let. Sorto sem poimenovala Mariborčan. Nekaj sadik sem prijateljem iz Avstrije tudi podarila in še danes ga gojijo z enakim imenom naprej. Vesela sem, da se pomembnosti starih sort začnemo zavedati tudi pri nas in da se iz kašče iščejo stara semena, ki se poskušajo obuditi in ohraniti. 50 let nazaj ni bilo nobene potrebe po velikih premikih zelenjave po svetu in Evropi, dalo se je preživeti s semeni in hrano, ki je bila naša.

Kakšen je vaš pogled na opuščanje lastne pridelave hrane in semen ter izgubljanje pestrosti rastlin, ki jih pridelujemo za prehrano?

Mislim, da je to posledica odnosa do vsega, kar je naše, od vrtnin do poljščin in sadja. Trg je usmerjen v količino in ceno pridelka ter dobička tistih, ki hrano preprodajajo, kakovost pa ni več pomembna. Integrirana in konvencionalna pridelava sta od ekološke zelo oddaljeni, tako v načinu razmišljanja kot v sami pridelavi, trg pa vse to enači. Pomembno je zavedanje, da je zdrava hrana nekaj vredna in da je zato treba odšteti nekaj denarja več. Manjkata nam predvsem zavezanost in pripadnost temu, kar je naše. Ko kupujemo v supermarketih, podpiramo italijanskega ali holandskega kmeta, namesto da bi bili hvaležni za vsakega slovenskega kmeta, ki se trudi in vztraja na svoji zemlji. Če bo šlo tako naprej, bo v naši državi ostalo zelo malo obdelanih površin in ko bodo tuji trgi nehali izvažati, ker bodo potrebovali hrano zase, bomo res lahko jedli samo še »travo«. Vsak ima možnost, da začne spreminjati svet pri sebi, da naredi majhen korak in se zavestno

odloči, da ne bo kupoval tistega, s čimer mamijo reklame in oglasi, ampak bo raje posegal po izdelkih, ki so bili lokalno pridelani na naravi prijazen način.

Veliko ljudi je opustilo vrtove in jih nadomestilo z zelenicami, zelenjavo pa raje kupujejo. Zakaj bi bralcem priporočili, da sami pridelujejo hrano in semena?

Menim, da bi vsak moral izkoristiti del zelenice ob hiši ali zapuščen košek zemlje za svojo lastno pridelano domačo zelenjavo. Veliko ljudi bo našlo izgovor, da ob današnjem tempu in stresu nima časa za vrtnarjenje, pozabljajo pa na dejstvo, da je lahko vrt koristen na več načinov. Tako se po napornem delovniku skupaj z družino raje odpravite na vrt, kot da čas zapravljate za sedenje pred televizijo in gledanje reklam, ki nas tako rade opominjajo na stvari, ki nam manjkajo. Na tak način se boste sprostili, razgibali telo na svežem zraku in kvaliteto družili. Ena greda ob hiši vam omogoča, da z užitkom pobereite in uživate okusno, zdravo in svežo zelenjavo.

Vendar se stvari obračajo na bolje ...

Prihajamo v obdobje, ko bo vse staro in pozabljeno našlo svoje mesto. Ljudje se spet obračajo k naravi in se zavedajo pomembnosti zdrave prehrane za kvaliteto življenje. Spremembe se dogajajo. Staro gospo, ki živi na podeželju, bo obiskala vnukinja z željo po znanju in semenih, obnavljajo se pozabljeni vrtniki, nekdo bo na balkonu zasadil korito z zelišči, spet drugi se bo s kolesom pripravljen enkrat na teden odpeljati do ekološke kmetije ali pa bo vsaj na spletni strani naročil zabojček ekološko pridelane zelenjave. Posamezniki imamo veliko vlogo, da s spremembami, ki si jih želimo v družbi, začnemo pri sebi in da naredimo premik za dobro sebe, svojih otrok, planeta in ohranjanje starih sort.

Z gospo Milko Koren se je pogovarjala Tina Ternjak

Varuhi semen – Društvo za ohranjanje biotske pestrosti kulturnih rastlin
<http://semenska.org/>



Gostujoči kolumnist:
Jean Nikolić

VAŽNO JE SODELOVATI, NE ZMAGATI

020
KRALJI
ULICE

Kolikokrat letos ste slišali prijatelje reči: »Letos najbrž prvič po dolgem času ne grem na morje, nimam denarja.« Včasih bi bilo ljudem kaj takega neprijetno reči, bilo bi jih sram, toda po letih teme in bede, ki se neprekinjeno vrstijo, kakor so se vrstile vsakoletne parade rdeče armade na moskovskem Rdečem trgu, ni takšna izjava med delavsko populacijo več nič sramotnega. Gospodarsko-ekonomska kriza se bohoti in za seboj pušča žrtve, ki s svojim delom k le-tej zagotovo niso pripomogle. In populacija, v katero sodi večina Slovencev, najbolj trpi. Pošteni državljani, ki svojih otrok ne morejo peljati na morje. Seveda slovenska elita te krize ni občutila. Za vodilne politike in gospodarstvenike je trenutna situacija prej priložnost za poceni naložbe, dokler vsa ta nadloga ne bo za nami in bodo svoje interese lahko dobro prodali. In ker izhoda ni na obzoru, je zgoraj navedeni naslov članka namesto trenutno aktualen, globalen in športno usmerjen, postal slovenski politični slogan, vsekakor sodeč po njihovih delih. Seveda jim je važno sodelovati, si zagotoviti foteljčke, toda ljudje imajo zadosti obljub o zmagi nad temnimi silami ekonomske krize. Osebo bi rad videl, da bi se ves parlament naučil uporabljati znanje ventrilokvizma, saj jim ne bi bilo potrebno odpirati ust za vedno ponavljajoče se »aktualne teme« med razpravami in bi tako prihranili nekaj energije in živcev sebi in nam. Ko stojijo na podiju, je reka besed, ki se ponavlja, v najmanjši meri utrujajoča. Ah, ta denar! Saj počitnice zdaj, ko smo v krizi, niso pomembne. Zdaj je treba delati še več in to za manj denarja, kaj se bomo kopali, če pa je treba reševati državo. Vsaka vlada nam obljublja, da nas bo ponesla v neslutene višave ponosa in blaginje, le da naši politični scenaristi tega, kot kaže, niso sposobni in nam mečejo pesek v oči. Seveda naj bi nam bili zgled pri varčevalnih ukrepih oni sami, ki so sektorju javne uprave znižali plače za nekaj procentov. Pozabili pa so omeniti, da se od oktobra 2008 število zaposlenih v tem sektorju ni znižalo, kot je bilo rečeno, marveč se je celo povečalo. In to za celih 3800 oseb, saj je po evidenci Ajpesa maja letos dobilo plačo 160.000,00 zaposlenih, strošek plač pa se je povečal za 17 milijonov evrov. Temu se torej pravi varčevanje. Vsi vemo, da se po vsaki zamenjavi oblasti na delovna mesta nastavlja ljudi iste barve, kot je vladajoča koalicija, zato je lahko pričakujemo povečevanje zaposlenih v javni upravi tudi v prihodnje. Kaj se bomo kopali, saj so v Sloveniji poleg bank in države podhranjeni celo medvedi. Zato bodo ene odstranili, ker kradejo kokoši, drugim pa so že spet (po aprilu) znižali bonitetne točke, baje zaradi naraščajočega števila slabih posojil. In ker banke zlepa ne izdajajo posojil delovnim državljanom, izjema so »delovni« tajkuni, se je država domislila, kako deliti posojila ali kredite in ukiniti socialno pomoč. Tisti, ki so pomoči najbolj potrebni in nimajo možnosti vračati kredita, na počitnicah pa zagotovo niso bili že leta, bodo morali ob, recimo, dedovanju, vso socialno pomoč vrniti in tako izgubili še tisto malo možnosti, ki bi jo imeli, da se povzpnejo vsaj na zeleno vejo. Zatorej država ne deli več socialne pomoči, deli pa po novem posojila, ki jih pričakuje nazaj. Mar ni to smešno? Če delaš in si za to plačan, ti banka ne bo odobrila kredita, ki ga potrebuješ. Morda vam namenijo manjši znesek, ki vam ne pomaga ustvariti nekaj več. Kako lahko torej slaba politika



posojil ogrozi banke do te mere, da je potrebna dokapitalizacija praktično vsake tri mesece? Na to mi ni treba odgovarjati, kakor še vedno niso odgovarjali tisti, ki so v vseh teh letih izigrali pravo. Spomnimo se jih le nekaj iz bližnje preteklosti. Nič na primer nismo slišali o g. Thalerju in podkupovalni aferi, nič novega ni s strani g. Hilde ali vodilnih mož Merkurja in še bi lahko našteval, prostor v časopisu pa je na žalost omejen in ne bom izgubljal besed z njimi. Morda so na počitnicah in brezskrbno čofotajo v vodi. Medtem pa nekateri dejansko letijo v neslutene višave, kakor recimo Avstrijec, ki se je s približno 29 kilometrov višine s padalom pognal proti zemlji, dosegel hitrost okoli 800 km/h in pristal na trdih puščajevskih tleh v ZDA. Kot Slovenija si je tudi on sam zadal nalogo prebiti zvočni zid, saj se bo pognal z višine 40 kilometrov. Seveda bo on letel navzdol, medtem ko bomo Slovenci leteli po grafih »navzgor«. Kaj bi se kopali in uživali na morju? Treba bo stisniti zobe in reševati svoje službe, če jih še imamo, medtem ko se recimo 10 % državljanov brezskrbno odloča, kje bodo preživeli svoj sanjski dopust. Nekateri bodo zadnje cente, ki jih še imajo na zalogi, zapravili za teden s skrbmi zapolnjenih počitnic. Navzven sicer vse izgleda idealno, popolna družinska idila. Toda treba je gledati, da bi videli. Morda pa bi lahko poleg, v tem mandatu na novo ustanovljenih enajstih pravnih oseb javnega prava, ustanovili tudi nekakšno agencijo za preprečevanje potratnosti državljanov, ki si želijo na morje. Ne boste verjeli, da povprečen strošek plač omenjenih služb znaša 666 tisoč evrov. Če to ni vsaj smešno, potem so na delu temne sile in v tem primeru dolgujem opravičilo slovenskim politikom. Torej, kaj se bomo kopali, saj dopustujemo doma v Ljubljani, Mariboru, Sevnici, Puconcih in ostalih slovenskih mestih in vaseh. In vsem državljanom samostojne države Slovenije je po ustavi zagotovljen brezplačen dostop do vode. Baje je pipa s pitno vodo dostopna na javnih mestih. Kaj se bomo kopali, če pa je politikom važno sodelovati in ne zmagati. Zatorej nas bo več izpustilo letošnje počitnice, morda zato, da bomo lahko kupili šolske knjige, plačali račune ali poravnali kakšne druge stroške. Če ljudje dobimo pošteno plačilo za pošteno opravljeno delo, se ne bomo pritoževali z vseh strani, uživali bomo na dopustu in hvalili naše gospodarstvo in politiko. Do tedaj pa si ne delajte zalog sončnih krem – kaj se boste kopali?



Kolumna:

foto: osebni arhiv

NEHUMANA SLOVENSKA STVARNOST

Primorska je bolj stvarna, so še pogrešane osebe, ki jih država ni vrnila, Kočevski rog, magija, NLP ipd.

Kaj pa ti psihiatrični zavodi, jih res rabimo? So le socialna smrt, kaj se dogaja tam, zakaj ljudi ne pustijo živeti, kot bi lahko, po svoji volji? Ljudje imajo svojo voljo. Je to res najceneje, da niso na oblasti ljudje in bi se jih radi rešili, cinično jim rečejo, da niso za samostojno življenje. Res, izgovor pa tak! Kot da je bolje delati stroje! Gre za nehumanizem najhujše vrste, kot češ da deluje sistem proti ljudem, kar je po mednarodnih zakonih prepovedano. Vsak ima pravico živeti, kjer hoče, in stanovanje je po ustavi nedotakljivo, pa kaj, ko je stvarnost drugačna.

Vržejo te ven, da potem še država zasluži. Socialni delavci bi morali prati riti, ne samo, da imajo ministrstvo za delo, družino in soc. zadeve, kar je popolnoma NSDAP. Da bi pomagali ljudem, tega pa nočejo, še Nemci ne, ker so državotvorni. Ukradenim, ki jih je ugrabljala država, so na RSNZ registrirani tuji otroci, ki so ukradeni. Od Londona, Švedske do Ukrajine. Slovenačka država želi odkupnino, dr. Rode je nekoč šel na Slavijo, da dobi seznam, da jih vrne. Pač pravi kristjan, humanist, medtem ko je Tito imel več otrok, kot uradno le dva, za katere ni skrbel. Jovanka želi milijardo evrov iz Švice, račun je blokiran, pač, tako je v Yugi.

Le vkup, le vkup uboga gmajna ...

Črtomir Clonsky



Severa

Žigažaga in Roman

KRALJ IN KRALJ

VELIKI KRALJ ŽIGAŽAGA

LAŽNIVEC, TI VEČNI ŠALJIVEC,
PROVOKACIJA JE TVOJA MANIFESTACIJA.
SPREHAJAŠ SE TAM SREDI ZELENJA,
VRTNIC IN POMLADNEGA CVETENJA.
PO DEŽEVJU PA SAM ZASE GLIVE NABIRAŠ,
SAMO ŠE SVOJE SANJE OMENJAŠ,
TISTE UROČENE, TISTE IZGUBLJENE, TISTE NEOMEJENE,
TISTE Z LJUBEZENSKIMI NAPOJI PREPLETENE
IN TISTE ZAPLETENE.
TAM SI ME VNOVIČ SPREGLEDAL.

MALI KRALJ ROMAN

BOLJ RESNEGA KRALJA,
KOT SEM JAZ, GA NI,
KI PO TVOJIH SANJAH HITI,
PO ZRAKU LETI IN
PRI TEBI V NAROČJU OBSEDI.

MOKER OD DEŽJA
IN TVOJEGA HREPENENJA,
OD BOLEČINE, DRHTENJA,
MILEGA IN NEŽNEGA POGLEDA,
KI NE VEM KAM SE OZIRA,
UPAM, DA LE TJA, KJER MENE NI
IN DA ČIM DLJE OD MENE OSTANEŠ TI.

DOGAJANJE V KINODVORU, MESTNEM KINU

Poleti je v Kinodvoru precej živahno. V prvi polovici julija je oživilo Kinodvorišče, kjer vsaki predstavi sladi pogostitev z DJ programom. Sam sem si v okviru te ponudbe ogledal argentinski film *Slepe stene*: ljubezen v virtualni dobi. Film govori o tem, kako lahko oziroma kako težko je v poplavi vse te tehnologije najti sorodno dušo v trimilijonskem mestu – Buenos Airesu. Včasih se je vsakdo moral pošteno potruditi, da je osvojil ljubezen svojega življenja, pri tem pa niti ni vedel, ali je ta oseba sploh samska. Dandanes pa samo skoči na kako izmed socialnih omrežij in preveri status dotične osebe in če je ta samska, se lahko poda na »lov«. Zanimiv, na čase malce dolgočasen film, kar pa ni preprečilo prijetnega vzdušja, saj je bilo kljub grozečim oblakom Kinodvorišče polno. Po projekciji je bila na vrsti pogostitev s pico in češkim pivom, oblaki pa so se izkazali za popolnoma nenevarne, zato je bil rezultat razumljiv – prijetno vzdušje med prisotnimi. Ogledal sem si tudi nemško-avstrijski dokumentarec *Glorija kurb* (*The Whores*

Glory), ki je bil zaradi velikega zanimanja postavljen na spored kar dvakrat. Film govori o rdečih conah Bangkoka, Bangladeša in Mehike. Začne se v Bangkoku, ki je za nepoučene glavno mesto Tajске, kjer imajo v nekem klubu zanimiv, za dekleta ponižujoč način poslovanja. Posedena so namreč v neke vrste akvarij, vsaka s svojo številko. Ko pride stranka, se enostavno postavi na drugo stran ter izbere svojim potrebam primerno dekle. Pri tem mu pomaga svetovalec, ki pozna kvalifikacije vsakega dekleta. Ko jo izbere, se umakneta v sobo, seveda pa je treba že vnaprej plačati za usluge. Moram reči, da je ta klub, če odmislimo akvarij, predstavljal neko mero elegancije, česar za drugi dve prizorišči ne bi mogel trditi. Najhuje je bilo v Bangladešu, kjer je madame z železno roko vodila svoj imperij. Če je bilo dekle neubogljivo, so sledile sankcije, v najhujših primerih tudi tepež. V nesnažnih sobah je imela dekleta dvomljivega porekla, vse z istim skupnim imenovalcem – v to so bile prisiljene. Bodisi so bile prodane, bodisi so bile zaradi revščine primorane



foto: arhiv Kinodvor

prodajati svoje telo. V Mehiki so bile razmere nekoliko boljše, saj je vsako dekle imelo svojo sobo v neki četrti majhnega mesta. Stale so vsaka pred svojo sobo s prižgano zunanjo lučjo. Če je bila luč ugasnjena, je to pomenilo, da ima stranko ali da ta večer ne dela. Tako so se stranke vozile gor in dol po četrti in izbirale. Ko so zagledale primerno dekle, so parkirale in stvar se je lahko začela. V celotnem filmu je le ena, Mehikanka, izjavila, da to počne iz užitka, vse druge so bile v prostitucijo tako ali drugače prisiljene. Odličen film, pa čeprav tema, ki jo pokriva, ni tako blesteča.

Marko Nakrič

PARTIZANI SE VRAČAJO

Lani julija se je začelo snemanje filma *Stari pisker*. Film, ki je navdihjen z resnično zgodbo. Govori o skupini celjskih partizanov, ki so se, preoblečeni v nemške uniforme, prikradli mimo močnih nemških postojank v samo središče Celja in ob pomoči paznika Ivana Grada razorožili stražarsko posadko v zloglasnem zaporu *Stari pisker* v Celju in osvobodili vse zapornike. Nemci so namreč 15. decembra 80 zapornikov nameravali odpeljati na streljanje v Maribor. Brez enega samega strela se je skupina osvoboditeljev vrnila iz mesta, skupaj z njimi pa tudi večina osvobojenih zapornikov, ki so se v glavnem pridružili partizanom. Osvoboditelji so bili

Riko Presinger - Žarko, Jože Gaber - Brus, Ivan Grobelnik - Ivo, Martin Klančičar - Nande, Jože Zelinka - Očka in Dominik Lebič - Boris. »Takšna zgodba si zasluži film«, je rekel Darko Nikolovski, režiser, montažer in eden izmed igralcev v filmu. »Slovenija si zasluži tak film, drugače bodo naši otroci zgrešeno mislili, da so bili partizani banditi, medtem ko so nacisti in fašisti samo uvajali red v razsuto Evropo.« Toda ker se kultura in zgodovina pri nas ne cenita dovolj, se je skupina mladih in starih entuziastov odločila narediti svoj film. V črno-beli tehniki – snemano na Canonu 5D (direktor fotografije je Andraž Jerič), z glasbo, ki jo je napisal Sašo



foto: Andraž Jerič

Fajon – nas film za eno uro vrne nazaj v čase, ko je bilo častno biti partizan. Mnenje o filmu si boste morali ustvariti sami, toda čez 800 (zadovoljnih) gledalcev na treh predstavah v Celju je lepa popotnica za začetek.

Andrej Pugelj

CHRISTOPHER WEST, JASON EVERT: TEOLOGIJA TELESA

Obe knjigi sta izšli pri Družini, kar ju neizbrisno zaznamuje. Pohvalno je, da Cerkev vedno bolj odkrito govori o spolnosti in njeni povezavi z Duhom preko telesa. Na žalost pa vseeno zelo zaostaja za vzhodnjaško Tantra ali pa Kama Sutra. Vendar Cerkev ima pač svojo smer, na kateri vztraja, vseeno pa bi lahko v Teologiji telesa govorila več kot samo o spolnosti ali vzdržnosti od nje. Kako telo dela Duh? Kako Duh dela telo? Kako Duša občuje s telesom? Kako umreti? Kaj umre? Kaj ne umre? Vse to so vprašanja, na katera v teh knjigah ni odgovorov.

Peter Pitambar Pangerc



foto: Peter Pitambar Pangerc

BUENA VISTA SOCIAL CLUB PONOVO KONCERTIRALI V LJUBLJANI

V sredo, 18. 7. 2012, so na Gospodarskem razstavišču po dveh letih ponovno nastopile zvezde kubanskih ritmov, 12-članska zasedba Orquestre Buena Vista Social Club, tokrat z gostjo, članico originalne zasedbe, vokalistko Omaro Portuondo. Koncert, na katerem se je zbrala množica ljubiteljev kubanskih ritmov, se je s predskupino, ki je bila po mnenju občinstva malenkost predolga, začel ob 21. uri. Po dobri uri ogrevanja so zbrano množico pozdravili člani zasedbe ter v slabih dveh urah predstavili večino znanih skladb, vključno z vrhuncem, skladbo Chan Chan, svoj čar pa je dodala vokalistka Omara, ki je predstavljala tudi pesmi iz svojega solo albuma Flor de Amor, izdanega lansko leto. Odlična izvedba, osvetlitev in kvalitetno ozvočenje pa so bili razlogi, da se je med poslušalci pelo in plesalo. Buena Vista Social Club je skupina glasbenikov, veteranov poulične glasbe iz Kube. Svoj prvi in edini album so posneli leta 1997. Od takrat naprej pa predstavljajo in promovirajo kubanske ritme povsod po svetu. Leta 1999 je nemški režiser Wim Wenders o njih posnel tudi dokumentarni film. Glasba združuje kubanske ritme salse, bolera in guajire. Omara Portuondo pa je pevka z dolgo kariero in je poleg albuma originalne zasedbe posnela tudi več solo studijskih albumov, ki



foto: N.T.

023
KRALJI
ULICE

so znani po celotnem svetu. Leta 2008 je za svoj album Gracias prejela tudi latinskega grammyja. Zaradi glasu in občutenega doživljanja pa so jo poimenovali tudi »zaročenka občutka«.

N.T.

RAZKRITA TELESA — OSUPLJIVO IN RESNIČNO

Razkrita telesa ali v originalu Bodies Revealed je fascinantna razstava o človeški anatomiji z izobraževalno noto, ki daje na vpogled zgradbo človeškega telesa in (notranjih) organov. Razstava je delo ustvarjalcev podjetja Premier Exhibitions iz Atlante, Georgia, ZDA. Prvič je bila predstavljena leta 2005 v New Yorku. V Ljubljani je na ogled že od 12. 4., odprta pa bo še do vključno 16. 9. Preden je prišla do nas, se je ustavila v številnih evropskih mestih in svetovnih prestolnicah, kjer si jo je ogledalo že več kot 30 milijonov ljudi. Organizatorji so našemu društvu namenili 10 brezplačnih vstopnic, s katerimi so zainteresiranim brezdomcem omogočili ogled tega izredno zanimivega in poučnega fenomena – človeške anatomije. Ogledali smo si primerke celotnega telesa in več kot 180 primerkov posameznih organov in delov telesa. Izvedeli smo, da so ta ohranjena s pomočjo procesa polimerizacije, kar je dokaj nov način ohranjanja. Nedavno umrlega človeka najprej balzamirajo, tako da vodo v tkivih zamenjajo s tekočo plastiko. S pomočjo vakuumu se ta strdi in tako omogoča impregnacijo, na ta način pa nastane model človeškega telesa z detajli na molekularnem nivoju. Vsi, ki smo si razstavo ogledali, smo bili navdušeni nad detajli organov,



foto: Peter Kvac

nihče si namreč ni mislil, da bo kdaj koli imel priložnost videti notranjo zgradbo svojega telesa v živo. Najbolj so nas navdušili človeški zarodki in ožilje. Neverjeten je pogled na celotno ožilje in kako je telo prepleteno z žilami. V ožilje pokojnika so stisnili tekočo plastiko in ko se je le-ta strdila, so s kemično korozijo odstranili tkivo, tako da je ostalo samo ožilje. Razstavljena so bila tudi pljuča zdravega nekadilca in pljuča kadilca, s pomočjo katerih smo se lahko na lastne oči prepričali, kaj naredi telesu cigaretni dim. Ni prijeten pogled na pljuča, ki se utapljajo v črnini katrana in morda je marsikaterega kadilca minila volja do kajenja. Prav tako fascinantni pa so človeški možgani, že poškodovani od možganske kapi. Vidne so dobresedno luknje, ki so nastale zaradi odmiranja možganskih celic. Resnično grozljiv pogled, še sploh, če pomisliš, da se kaj takega lahko zgodi tudi tebi. Razstava je več kot vredna ogleda in vsi, ki še kolebate, ne razmišljajte, ampak si jo ogledajte, ne bo vam žal. Organizatorjem se iz srca zahvaljujemo za dogodivščino.

Peter Kvac



foto: Peter Kvac



Izza rešetek:

POSŁANSTVO ZAPORA

foto: osebni arhiv

024
KRALJI
ULICE

Kriminaliteta v splošnem pomeni skupek vedenj in ravnanj posameznikov, ki ogrožajo temeljne človekove vrednote in so v kazenski zakonodaji določena kot kazniva dejanja. Zaradi občutka ogroženosti in strahu se ljudje zatekajo po pomoč k ustreznim državnim institucijam. Na podlagi teh predstav in o tem, kdo so zločinci, se kriminalna politika države odloča, kakšno zakonodajo bo oblikovala in kakšen sistem ukrepov zoper kriminaliteto bo sprejela. Ustanovila je institucije, ki se ukvarjajo s kriminaliteto. Mednje spadajo zavodi za prestajanje kazni zaporov (ZPKZ). Zavod kot totalitarna ustanova mora imeti poleg jasnega cilja prevzgoje tudi svojo vizijo. A če kje, je ravno v zaporu vizija najbolj tesno povezana s ciljem. Torej, vizija oziroma poslanstvo zaporov je **izvrševanje različnih kazenskih sankcij in pripora**. Že na prvi pogled se da oceniti, kakšno težo torej ta vizija ima; nič manjšo, nič večjo in nič drugačno od cilja. V zaporu si torej prizadevajo za izvrševanje zaporne kazni, za zaporne alternative oblike dela v korist skupnosti in vzgojnih ukrepov oddaje v prevzgojni dom itn. Predvsem si prizadevajo, da so zaporji varni za družbo, zaprte in zaposlene. No, to je sicer pohvalno, kakor tudi obravnave odvracanja od kaznivih dejanj, a že s prostim očesom je vidno, da tak način obravnave zaprtih ljudi ne bo spreobrnil. Menim, da je resocializacija možna pri večini obsojenih, če ni posredi psihična bolezen (čeprav se danes z učinkovitim zdravljenjem da tudi te zaježiti), le da v naših zaporih ni še ne duha ne sluha o sodobnem

pristopu k obravnavi človeka-zapornika kot sebi enakega. Kdaj bodo pri nas obsojenci izvedeli za človekovo posebno pravico, da postane kriv in za njegovo odgovornost, da premaga krivdo? Nikoli, ali vsaj do takrat ne, dokler za zapore ne bo obveljala drugačna politika zaposlovanja, tam namreč največkrat niso zaposleni primerni ljudje (z nekaj izjemami). In dokler bo tako, bomo imeli v zaporih pravila in principe obravnave *zapornika kot človeka*, ki so veljali v času hladne vojne. Za vzgled bi nam lahko bila Norveška, ki je vzgled vsem, ima namreč najbolj humane in sodobne zapore na svetu, predvsem zato, ker je relacija obsojenec-zaposleni na visoki ravni. Njihov zapor Halden slovi tudi kot najbolj luksuzen, saj imajo zaporniki svoje kopalnice, mini hladilnike, luksuzne televizorje, prost dostop do interneta itn. Tudi s prostimi izhodi so tam veliko bolj radodarni. Rezultati pa so očitni, ne beležijo, da je kdo kdaj hotel iz katerega norveških zaporov pobegniti.

Zaskrbnjujoče je, da pri nas te stopnje še dolgo ne bo mogoče doseči. Morda pa le, če bi začeli pri učinkovitem, morda na videz drobnem, a nadvse pomembnem detajlu – s spremenjenim pogledom na učinke kaznovanja, točneje, na moč, ki jo kaznovanje in nadzor omogočata, to pomeni, da nam lahko uspe le z na novo izoblikovano zaporniško vizijo in njeno vsebino ...

Gostujoča kolumnistka Zuzanna G. Kraskova

NOVI SVET, NADALJEVANJE

16. 4. 2012

Paznik prileti v sobo in mi pravi: »Mirko, spakiraj stvari, greš na prestajanje.« Čeprav sem sam predlagal, da bi šel raje prestajat kazen v Koper, saj so tam bolj človeške razmere, iz te moke ni bilo kruha in zdaj je, kar je. Uf, tu je čisto drugačna situacija, nahajam se v sprejemni sobi in glej ga zlomka, že čez dve uri prileti kolega Pero. Ne moreš verjeti. Že v priporu sva bila skupaj, zdaj pa še na prestajanju. Super! Če nič drugega, imam vsaj nekoga, ki pazi na moje stvari, saj tukaj samo gledajo, kdaj bo kdo komu kaj izmaknil. Sobe so odprte in takoj se vse zve. Ob vstajanju mora biti postelja pospravljena kot v vojski, kot kaže, vlada vojaški režim. Kdor jo je dal čez, ve, kako je to. Dobiš tudi terapevta in z njim se lahko pogovarjaš, o čemer hočeš. Pomembna stvar pa je, da če sodeluješ, te lahko spustijo tudi do tri mesece pred iztekom kazni. Tu, v zaporu, se več gibljemo, saj hodimo jest v jedilnico, poleg tega pa gremo vsak dan na sprehod, ki traja dopoldne dve uri in popoldne prav tako. S fanti odigramo kak nogomet in lahko se pohvalim (čeprav to počnem nerad, pohval pač nisem navajen sprejemati), da me fantje kar radi izberejo v svojo ekipo. Poleg nogometa pa imamo na voljo tudi košarko in balinanje in tu je še večji krog za tekače. Tudi pazniki so bolj prijazni. Med tednom imamo skupine, ki se jih rad udeležujem, saj se zmeraj naučim kaj novega. Pravim si, da mi nič od tega ne bo škodilo, kvečjemu lahko kaj pridobim. Fantje mi pravijo, da je od vsega najpomembnejše, katerega »vzgojnega« dobiš. Eni se zares potrudijo, drugi pa si službo organizirajo na izi. Vzgojna nam po skupinah tvezi, kako je dobro, če se skupin udeležujemo, ko pa pridemo nanje, je pa čisto druga pesem. Enkrat sem zbral toliko poguma in ji v obraz povedal, kaj si mislim. Uf, je bilo kar težko. Kar pa se mojih novih kameradov tiče, so čisto drugačni. Ne zanima jih, kaj si ušpil, vsak si po svoje uredi dan na način, da mu



Laura Likar

čas najhitreje mine. Zato sem se tudi sam vklopil na ta način, povezal sem se s tistimi, ki igrajo nogomet in ustvaril svojo ekipo, in če vam povem po pravici, smo kar dobri. Samo uigranosti nam manjka, nam gre pa žoga vsak dan bolje od nog. Čez kakšen mesec bomo ekipo Kraljev ulice izzvali na eno partijo. Nikoli ne veš, morda se pa v resnici kdaj pomerimo med sabo. Ko pride 15. 6., pa lahko pričakujem, da bom šel počasi domov, čeprav me tudi tam čaka borba z življenjem. Ampak sem pripravljen nanjo in upam, da se bom znašel. S fanti si pogledamo poročila in iz njih je jasno, da se zunaj ne cedita ravno med in mleko. Začneš pa tu notri ceniti življenje in sebe, kot tudi dejstvo, da ti gre dobro. Ob tebi postane dobro tudi drugim, ker se ceniš in si postavil življenju neko vrednost. Tako lahko tudi mnogo lažje ceniš in spoštuješ življenje drugih.

Mirko



foto: Tomislav Gruden - G15

Gogijeva kolumna:

KAR VIDIM IN KAR VEM

Kot vedno mi bodite prav iz srca pozdravljeni. Če pa se osredotočim na »prav«, potem mislim ravno na vas. Ste to, kar pravite, da ste? Ste res? Ali po pomoti mislite, da ste to, kar bi radi bili? Zase vem, kaj sem in tega ne mislim in niti nočem spremeniti. Vem, da se mnogi sprašujete – le zakaj ne? Vedno sem hotel biti nekaj, kar v resnici nisem, in to me je prekleto toplo. Tepe me še dandanes, ampak s tem dejstvom sem se nekako sprijaznil. Pa ne me narobe razumet. Ne sovražim! Tudi nikoli nisem. No ja, tu pa tam sem. Sovražil sem sebe, kot tudi svoj prekleti obstoj na tem jebenem planetu. Enostavno nisem znal živeti. Pa naj gre k vragu denar, ki naj bi bil sveta vladar. Sam nimam pojma, kako je biti bogat in obenem srečen. Eno z drugim ni ravno povezano. Sam pač živim po nekakšni vesoljski pomoti in to zelo dobro. Vem, da se boste mnogi nasmehnil, a vseeno je to čisto res. Imam vse. V prvi vrsti pa imam sebe. Vem, kako izgledam in kakšno dušo imam. Ne utrujam se preveč, ker to nima niti najmanjšega smisla. Ne bom pa rekel, da ne trpim. Trpljenje namreč okušam že celo življenje. Lahko mi verjamete, da se da tudi z bolečinami lepo živeti. Vsako življenje je bolečina! In ko te enkrat neha boleti, si mrtev. Podobno je s strahom. Sam sem se v življenju veliko bal. Spoznal pa sem, da je bilo čisto nepotrebno, saj se v resnici nimaš česa bati! Ravno nasprotno, v vsaki stvari je treba maksimalno uživati! Sam sem se na primer naučil uživati tako v fizičnih kot čustvenih bolečinah. Čeprav priznam, da so druge dosti težje prebavljive. Naj nepoznavalcem namignem, da ne gre za telenovelo, zato ne priporočam posnemanja. Je pa res, da sem sit nadiranja! Vem, da se mnogim ob tem zastavlja vprašanje, zakaj sem jezen? Takoj vam pojasnim, le cigareto si še prižgem. No, danes, ko sem se spravil k pisanju, se je v Mariboru odvila otvoritev novega giganta. Odpira se veliki Mercator, ki je očitno namenjen samo velikim. Kot verjetno že dobro veste, od prodaje našega klošarskega časnika živim, vendar sem imel na sami otvoritvi prepoved prodaje. Osebnostno se sprašujem, le zakaj je bilo temu tako? Mar mi ljudje zavidajo, če zaslužim kako malenkost, pa čeprav na pošten način? To se mi ne zdi niti najmanj utemeljeno, za povrh pa nimam nikakršnega domotožja po stisku roke z npr. Jankovičem. Vem, da morajo tudi politiki biti in ti so po navadi glavni. Meni je popolnoma jasno, da oni odločajo, tako je bilo in tako bo na vekov veke. Mi jim ne moremo ničesar odkrito

povedati in dobesedno odvisni smo od njihove milosti, pa še hvaležni jim moramo biti. To je pač velik začaran krog, poln spletk in laži ter vrhunskih tragikomičnih zaključkov. Za moje pojme so pravi frajerji. Imajo tako rekoč vse in vsepovsod so dobrodošli, kar pa je najbolj smešno od vsega: nihče jim ne upa povedati v obraz, da so barabe, ki jim ni para. Veliki ljudje, ki živijo na račun malih. Mene osebno se bolj otepajo, saj nič kaj ne okolišim pri izražanju mnenja o njih. Vse jasno in glasno razložim prav vsakemu, ki me je pripravljen poslušati. Pa ne vsiljujem svojega mišljenja, čeprav vem, da imam prav. Ne vem sicer, koliko časa bo še zdržal ta režim, prepričan pa sem, da bo lepega dne revnemu narodu prekípelo. Kako to vem? Živim med ljudmi in se z njimi vsakodnevno pogovarjam, zato mirne duše rečem, da je nezadovoljstvo vsak dan večje. Lahko boste rekli, da koga pa zanima mnenje enega klošarčka Gogija, ampak po drugi strani pa vem, da če bi vsaj polovica ljudi bila takega mnenja, kot sem jaz, ne bi bilo našim gospodarjem nič jasno. To bi bil tihi protest zoper njih in ljudje bi tako izrazili svoje nezadovoljstvo. Nihče te namreč ne more prisiliti, da greš volit. Ali se kdo sploh zaveda, koliko stanejo take volitve? Raje bi te denarce podarili revnemu prebivalstvu in vse bi bilo v najlepšem redu, pa še narod bi jih imel rad, kljub temu da nam lažejo in obljublajo boljši jutri. Interesantno je tudi to, da kljub temu da vemo, da nam le solijo pamet, še vedno upamo. Eh, boga, ne bo nam šlo na boljše. Oni se ne bodo spremenili, sam pa tudi ne nameravam spremeniti svojega življenja in niti ne posegati v njihovega. Nisem revolucionar in nisem puntar. Povem pač, kar vidim in kar vem. Za danes moram končati, nameravam se ga še ornk napiti in nakaditi, pa seveda poskrbeti, da napolnim moj zaobljeni del teleščka, svoj trebušček. Hvala vam, da ste preživeli še eno vesoljsko pametovanje, pa ne sekirajte se preveč. Škodi zdravju in lepoti! Čavči do naslednje številke, kjer bom spet kraljeval. In seveda hvala vsem kupcem za nakup.

SAM SEM SE NA PRIMER NAUČIL UŽIVATI TAKO V FIZIČNIH KOT ČUSTVENIH BOLEČINAH. ČEPRAV PRIZNAM, DA SO DRUGE DOSTI TEŽJE PREBAVLJIVE.

LJUDSKA KUHA - KOPRIVNA JUHA

Sestavine:

3 žlice bučnega olja
1 čebula
5 dag slanine
30 koprivnih listov
20 dag olupljenega paradižnika
4 dcl vode
sol
črni poper
smetana za kuhanje

Priprava:

Na bučnem olju prepražimo na tenko narezano čebulo in ji dodamo slanino, koprive ter premešamo. Paradižnik potopimo v vročo vodo, ga olupimo in damo v lonec. Zalijemo z vodo. Solimo po okusu in pustimo, da se približno pol ure počasi kuha na zmernem ognju. Na koncu začnimo in po želji dodamo še žlico kisle smetane.

Podgorelec Peter

PODPIRAM!

Prodajalec Ivo je o sebi povedal:

»S Kralji ulice sodelujem že od samega začetka. Časopis prodajam zaradi lastnega preživetja, da imam občutek, da še vedno nisem na stranskem tiru kljub svoji invalidnosti. Od začetka mi je bil časopis bolj všeč kot sedaj, ker se mi zdi, da se stvari večkrat ponavljajo.«

Kupka Vida je o časopisu povedala:

»Časopis Kralji ulice redno kupujem, prav vsako številko. Pri branju so mi najbolj všeč spomini.«

Pripravila Špela Strelec

026
KRALJI
ULICE



foto: Špela Strelec

PISMO BRALCEV

Dragi Kralji ulice!

Najprej prav vsem en lep pozdravček iz Trbovelj. Odločila sem se, da vam napišem klasično pismo, ker je to zame lepo in nostalgичno. V četrtek 12. 7. 2012 sva s partnerjem in mlajšo hčerko odšla na koncert v Ljubljano. Pri parkirni uri v Tivoliju pa smo srečali vašo prodajalca (št. 378). Prijazno sta mi obrazložila delovanje parkirne ure. Seveda sem kupila časopis, vedno ga, če sem v Ljubljani. Od tega sem si veliko obetala, saj bi končno videla koncert, ki sem ga že dlje časa čakala. Ampak zlomka, saj koncert je bil super, a največ sta mi dala prodajalca časopisa. Prijazna, urejena, dostopna. Prav »lušno« smo se pogovorili, pogrizljali sendvič. Tako druženje me napolni z neko toplino. Vesela sem, da sem ju spoznala (avša, nisem ju vprašala po imenih) in želim jima veliko uspehov v življenju. Delajte še naprej, časopis je super! Preberem ga od A do Ž. Z delom in trudom boste za sabo pustili žalostne življenjske zgodbe. Podpiram vas! Zame ste Kralji!

Lp, Jana



foto: osebni arhiv

NAŠA DEMOKRACIJA JE, DA SE ODLOČITE: ALI BOSTE DALI SAMI ALI PA VAM VZAMEJO.

N2

INTERVJU Z OSEBO, KI SAMA SEBE UVRŠČA MED LGBTQBB POPULACIJO

Queer je predvsem pristop, ki pravi, da so identifikacije fluidne.

Kaj je sploh Queer? Ali se ti zdi, da je sploh možno podati jasno definicijo tega?

Jaz razumem queer na teoretični in osebni način. Teoretično menim, da queer presprašuje naše vsakdanje dožemanje spola in spolne usmerjenosti, širše pa splošnih družbenih norm nasploh. Queer po mojem mnenju tako izhaja iz konstruktivističnega pristopa, ki za vse družbene norme, pravila in predstave predpostavlja, da so konstrukt. Ta konstrukt se oblikuje skozi diskurz med posamezniki (posamezniki v družbi) in se v določeni točki pokaže kot prevladujoči, dominanten diskurz. To velja tudi za spol, saj naj bi bil predpostavljeni moški ali ženski spol zgolj konstrukt. Konstrukt moškega ali ženskega pa določa tudi vloge, norme, pričakovanja, razmišljanja in želje, ki naj bi jim oseba sledila. Queer predpostavlja, da ločnice med spoloma ni in da pravzaprav lahko obstaja več spolov, glede na to kako se posamezna oseba opredeli. Podobno bi lahko rekli tudi za spolno usmerjenost. Queer tako predvideva rušenje določenih identitetnih vlog, ki so običajno razumljene kot nespremenljive, trdne in za večno določene. Queer pozicija je tako pozicija, ki ne vzame teh vlog za dane, saj jih vedno znova prevprašuje ter predvideva fluidnost identitete in čustvene ter seksualne privlačnosti. Osebo se, če se že moram identificirati kot nekaj, identificiram kot queer. Pod queer identiteto se razumem kot oseba, ki se ne opredeljuje glede na spol (moškega ali ženskega). Tako se pri svojem vedenju, oblačenju, delovanju in razmišljanju ne oziram na norme, ki predpostavljajo, kako naj bi se moški ali ženska oblačila, mislila, delovala, ampak delam ter razmišljam o stvareh, kakor se pač takrat počutim ali si želim.

Se ti dozdeva, da je queerovstvo (če to sploh smem tako poimenovati) sprejeto v širši družbi ali vendarle obstaja tudi »queerofobija«?

Najprej bi poudaril, da vsakdo ne razume pojma queer na isti način. Kot queer se identificirajo tudi osebe, ki jim ne ustrezajo oznake, kot so gej, lezbijka, biseksualna, trans oseba (ali kar ne spada pod oznako heteroseksualna oseba). To ne pomeni nujno, da te osebe prevprašujejo tudi spol na enak način, kot sem ga opisal prej. Težko je govoriti o sami queerofobiji, je pa res da vsaka identifikacija, ki odstopa od heteronormativnosti predstavlja možnost za diskriminacijo ali »fobijo«. Osebo pa sem tudi pri ljudeh, ki se ne identificirajo kot heteroseksualne osebe naletel na začudenje, kako je možno da se ne identificiram kot eno ali drugo, kot moški ali ženska.

Ali je queer oseba oseba, ki je prisiljena identificirati se kot nekaj, ker jo v to sili vsakdanje medsebojno komuniciranje družbe?

Queer je predvsem pristop, ki pravi, da so identifikacije fluidne. V naši družbi pa se skoraj v vsakem primeru predpostavlja, da mora imeti oseba neko identifikacijo. Ta identifikacija to osebo postavi v določen kontekst. Zato se opredelijo kot queer osebe tudi osebe, ki sploh nočejo biti identificirane. Jaz menim da večina s tem ne misli, da so queer, ampak zgolj, da se nočejo identificirati kot nobena od obstoječih identitet.

Torej, če bi tebi nekdo rekel »daj model, odloči se že kaj si oziroma odloči se ali želiš moškega ali žensko, moško ali žensko«, kaj bi mu odvrnil nazaj?

Rekel bi, da razumem, da mu je to tuje, da pa so zame opredelilne, ki določajo, kaj je moško in kaj je žensko, zelo omejujoče in se znotraj njih ne počutim dobro. Prav tako bi



tej osebi rekel, da se pod tema identitetama vsakdo občasno ali pogosto počuti omejen v svojem razmišljanju, vedenju in delovanju. Moškim zaradi predpostavke o njihovi trdni in aktivni držbi »ni dovoljeno« globlje čustvovanje. Zato je lahko določeno vedenje, delovanje ali razmišljanje razumljeno kot napačno. Moški tako »ne smejo« jokati, »ne smejo« sprejeti pomoči in »ne smejo« opravljati nekaterih poklicev. Enako bi lahko rekli tudi za ženske. V obeh primerih pa je prestopanje norm razumljeno kot osnova za fobijo ali diskriminacijo, kar se vidi v primerih gejev, lezbijk, biseksualnih in trans oseb. Ko so meje bolj zabrisane, je vsaka oseba svobodna, da odloča, kaj počne in kaj razmišlja (da pa s tem ne omejuje svobode druge osebe ali ji škoduje). Zaradi fluidnosti identitet tako ne obstaja razlog za fobijo ali diskriminacijo.

Intervju z Andrejem Habjanom pripravila Tanja Vuzem

Tudi tokrat objavljamo tri zanimive primere iz bogatega besedišča LGBTQ populacije, zbranega v LGBTQ slovarju, ki bo stalni spremljevalec rubrike LGBTQBB. Prijetno branje, poučevanje in raziskovanje vam želimo!

MATI TEREZIJA = moški, ki za seks socialno šibkejšim (npr. brezdomcem, intravenskim uživalcem drog, revnim) nudi obrok/streho nad glavo

EGOKLIT = lezbijka z visokim egom

DAJKON = 1. priljubljena lezbijka v lezbični skupnosti
2. med lezbijkami priljubljena javna ženska osebnost, ne nujno lezbijka

Pripravila: Tanja Vuzem

BREZPLAČNE PRIREDITVE

Razstave

KAJ: Med Slovenci v Kanadi
KJE: NUK, Razstavna dvorana, Turjaška 2, Avla pred Veliko čitalnico
KDAJ: 4. 7. - 9. 9. (vsak dan razen nedelje od 9.00 do 20.00, v soboto od 9.00 do 14.00 in skladno s poletnim delovnim časom knjižnice)

KAJ: Li Weingerl- High En (razstava pripravljena v koprodukciji s KD Bežigrad, ki ob otvoritvi pripravlja tudi multivizijo)
KJE: Cankarjev dom, Prešernova c. 10, Mala galerija
KDAJ: 11. 9. - 7. 10.

KAJ: Likovni kritiki izbirajo (izbor: Damir Globočnik, avtorica: Annibel Cunoldi Attems)
KJE: Cankarjev dom, Prešernova c. 10, Prvo preddverje
KDAJ: 12. 6. - 2. 9.

KAJ: Tapiserije v Cankarjevem domu
KJE: Cankarjev dom, Prešernova c. 10, Velika sprejemna dvorana
KDAJ: 23. 7. - 13. 9.

KAJ: Ciklus predstavitev
OBLIKOVALSKA IDENTITETA (Ljubica Čehovin – Suna)
KJE: Cankarjev dom, Prešernova c. 10, Prvo preddverje
KDAJ: 14. 6. - 4. 9.

KAJ: Stanovati v Ljubljani: gradnja in arhitektura stanovanj med 1. in 2. svetovno vojno
KJE: NUK, Razstavna dvorana, Turjaška 2, avla pred Veliko čitalnico
KDAJ: 17. 9. - 13. 10. (vsak dan razen nedelje od 9.00 do 20.00, v soboto od 9.00 do 14.00)

Koncerti

KAJ: Pips Chips Videoclips (HR) - rock
KJE: KUD, France Prešeren, Karunova 14
KDAJ: 1. 9. ob 20.30

KAJ: DJ SET- *Trnfest closing*: noč funk-diska in 80s groovov - Ozi, Mique, Woo D; video: Rex
KJE: KUD, France Prešeren, Karunova 14
KDAJ: 1. 9. ob 22.30



Janez

Razno

KAJ: Trnfest ARTish - ustvarjalski festival (prodajno-razstavna predstavitev unikatnih del ustvarjalcev ter ustvarjalne delavnice za male in velike)
KJE: Gornji trg
KDAJ: 1. 9. ob 12.00

Prireditelji, vabljeni k objavljanju svojih brezplačnih prireditev!
Pišite nam na e-naslov:
urednistvo@kraljiulice.org.

ŠKLJOC, ŠKLJOC, 7. DEL: ČB ALI BARVNE FOTOGRAFIJE?

Sodobni človek, sodobna oprema. Čeprav kapitalizem poleg tega ponuja polno prikritih oglasov. Ponuja skratka mnogo stvari, ki jih potrošniku podaja v smislu, kot da jih dotični nujno potrebuje, saj je to nekakšno zagotovilo za boljše življenje. Ponuja torej virtualno potrebo po nečem, kar menda rabimo, kljub temu da naši dedki tovrstnih sodobnih stvari niso nikoli imeli. Ravno v tej točki sem se neumno vprašal, kako so naši predniki sploh lahko živeli. Vsake toliko res srečam posameznike, ki mi razlagajo, kako so zadovoljni z nekim izdelkom in kako je tisti izdelek boljši od prejšnjega. Očitno so se jim reklame zasidrale v um, ali še bolje v njihov način razmišljanja, življenja in delovanja ter nasploh bivanja na zemlji. Očitno so podlegli močni kapitalistični manipulaciji. Naveličal sem se zgodb posameznikov, ki ugotavljajo, kako je ta svet grozen in neprijeten. Naveličal pogovorov, ki se dotikajo politike, saj vedno spodbudijo le bes. Naveličan večnih nesmislov, zato ne zgubljam besed, pač pa raje vzamem v roke fotoaparatus in svoj pogled na ta svet pokažem skozi fotografijo. S tem ponujam svoje odgovore o tem, kaj vidim, o čem razmišljam, kdo sem, kateri prizori življenja me ganejo. Kako dojemam stvari okoli sebe. Pri tem se zavedam samo ene stvari; če izbranega prizora ne bom fotografiral tisti trenutek, ko ga vidim in vzbudi v meni miselni proces, ga verjetno ne bom nikoli spravil v fotografijo. Zato nasvet vsem, ki se navdušujejo nad fotografijo: ne zamudite priložnosti in iščite nove in nove motive. Dober motiv naredi dobro fotografijo. Še boljše pa je,

če je dober motiv oster, ravno prav osvetljen in dobro posnet. Večno vprašanje, ki si ga zastavljam, je, ali naj pri nastavitvah izberem barve ali črno-belo fotografijo. Ko posnetek ustvarjam v barvah, imam vedno možnost isti posnetek spremeniti v črno-belo fotografijo, tako na samem fotoaparatu kot tudi ob kasnejši obdelavi fotografije. Če pa v sami osnovi nastavim fotoaparatus na črno-belo fotografijo, tega posnetka nikakor več ne morem spremeniti v barve. Še zdaj imam večino časa nastavljeno na črno-belo fotografijo, ki je osnova za razumevanje osvetlitve. Če smo denimo pri analogni fotografiji presvetlili posnetek, se je taisti posnetek lahko pri samem razvijanju oziroma osvetljevanju fotografskega papirja lažje odpravil, kot bi to lahko storili pri digitalni fotografiji. Že res, da imajo programi za obdelovanje fotografij možnost osvetljevanja oziroma temnenja posnetka, a kadar je ta presvetel, ga skoraj ni mogoče več potemnit do te mere, da bi ostal še vedno kakovosten. Črno-beli posnetki dajejo vtis dramatičnosti, poudarjajo linije in tonski razpon. V času rojstva fotografije je bila na voljo le črno-bela fotografija, saj je bila tehnologija tistega časa v tem smislu še omejena. V času barvne fotografije pa je črno-bela fotografija še vedno prisotna tako v reportažah, umetniški fotografiji, kot pri športni in tudi arhitekturni fotografiji. Odločitev, ali boste na posnetkih imeli barve, pa prepuščam vam in vam želim še veliko fotografskih in raziskovalnih užitkov.

Žigažaga

OGLASNA DESKA

Ce potrebujete zanesljivo osebo za osebno asistenco na domu, se lahko javite na društvo Kralji ulice. Imam delovne izkušnje s tetraplegiki in osebami s poškodbami glave. Sem zanesljiv in imam občutek za ljudi s posebnimi potrebami. Reference lahko preverite na društvu Kralji ulice na telefon 059 022 503, ali osebno govorite z osebami, za katere sem skrbel dnevno. Pomagam tudi pri hišnih opravilih, urejanju okolice in marsičem, tudi pri administraciji. Sem pošten in odgovoren. Žan 030 236 045

Ali mi lahko kdo podari podpultni hladilnik? Potrebujem ga čim prej. Dule 070 898 007

Pripravljena sem ponuditi pomoč osebam na domu. Stara sem 65 let in prejemam samo denarno socialno pomoč, s katero pa zelo težko preživim. Sem vestna in poštena. Skromnemu protiplačilu bi bila pripravljena pomagati pri gospodinjskih

opravilih (kuhanje, pospravljanje, čiščenje ipd.). Pošteni ljudje, prosim pomagajte in me pokličite na 040 901 813, Marija

Zelo rad bi prišel do dodatnega zaslužka, ker s prihodki, ki jih mesečno dobivam, ne morem preživeti. Znam voziti traktor, opravljati vsa poljedeljska dela, obvladam mehaniko in lahko prevažam stvari, saj sem profesionalni šofer. Zainteresirani me pokličite na telefonsko številko 031/266 304, Rajko

Podarila bi :

- kuhinjski kot velik približno 1.5 m, rjave barve
 - manjši kuhalnik - (ena kuhalna plošča)
 - pisalno mizo - dolga 1,5m in široka 0,7m
- Pokličite na tel.: 040 901 813, Marija

V društvu Kralji ulice sprejemamo hrano za naše brezdomne pse. Bo zelo dobrodošla! Hvala!

Športna sekcija Kralji ulice vas vabi vsako sredo od 14h-16h v Športni center Bežigrad (balon) na nogometno urico. Vsi dobrodošli!

V posredovalnici rabljenih predmetov vas septembra oskrbimo s: pripomočki za šolo, igračami, čajnimi kompleti, knjigami ... in v Stari robi novi rabi nekaj novega: polica za 50% popust. Se srečamo na Poljanski 14 in na Ul. Milana Majcna 4.

Zahvala
Kralji ulice se ponovno zahvaljujemo g. Šefman - Sojer Andreji, šefinji slaščičarne Zvezda, za vsakodnevno donacijo zelo okusnih tortic. Najlepša hvala! V imenu Kraljev, Janež K.

029
KRALJI
ULICE

SMS-KOMENTARNICA: 030 323 306



DRAGE BRALKE IN BRALCI, KER VEMO, DA VČASIH KAKŠNO MNENJE ZBEŽI Z OBZORJA, ŠE PREDEN PRIDEMO DO SVINČNIKA IN PAPIRJA OZIROMA STOLA PRED EKRANOM V VIRTUALNI SVET, IN KER JE MOBILNI TELEFON VEČINOMA NAŠ TESNEJŠI SODELAVEC, SMO ODPRLI SMS-KOMENTARNICO. V NJEJ OBJAVLJAMO VAŠE POHVALE, PRIPOMBE, PREDLOGE IN VTISE. V OBLIKI SMS-SPOROČIL JIH OB VSAKRŠNI URI LAHKO POŠLJETE NA TELEFONSKO ŠTEVILKO 030 323 320. VABLJENI K SODELOVANJU!

10. 8.>> Lp. Stara sem 22 let in vedno, ko grem mimo katerega, ki prodaja vas časopis, ga kupim. Moram vas pohvalit, ker je v časopisu veliko resnice, kaj se dogaja v življenju. In žalostno je, da se tako malo ljudi zanima za to, kako je dandanes krut naš svet. Želim vam veliko uspehov!! Nadin

10. 8.>> Dober dan. Sem na nek način kraljica kranjskih ulic in sem bolj redko v Ljubljani. Ampak ko sem in če imam možnost kupiti kralja ulice ga kupim, saj uživam v branju blogov drugih, ker tudi sama blogam. Tako da če boste rabili kakšen dodaten blog, ga z veseljem ustvarim. Lp, Ketty

16. 8.>> Kralji. Sem vaša redna bralka in časopis preberem od prve do zadnje strani. Ne kupujem ga na stalnem mestu, ampak poznam kar nekaj mest in zato ga kupim enkrat tu, drugič tam. Nekoč sem imela v BTC-ju slabo izkušnjo s prodajalcem, ki je imel zadnji časopis in mi ga ni dal niti po izročitvi denarja. Sedaj sem pozorna na to, koliko časopisov ima prodajalec. Avgustovska številka je super. Spomini na poletje...opisani iskreno in iz srca. Bodite to kar ste še naprej.Tana

16. 8.>> Pravkar sem kupila vaš časopis, kar storim skoraj vedno ob obisku prestolnice, pa ne zavoljo revije, ampak bolj iz solidarnosti. Tokrat mi je časopis prodal Marko Nakrič in se zahvalil za nakup, ter me hkrati opozoril na cigareto v roki, češ da bom dobila veliko kazni, če me dobijo. Tako sem obrnila in ogorek odvrгла zgoraj. Hvala mu za opozorilo - malo takšnih. Obilo takih in drugačnih uspehov želim vsem skupaj še naprej. Andreja Piliček



030
KRALJI
ULICE

SUDOKU

		5	6	1	9			8
							5	
4	2							
5			7		8	9	1	4
			1		3			
	8			6		2		
8		1	2	7				3
		7		3		6		

AFORIZMI

Vsak je lahko Einstein - samo na matični urad mora iti.

Jurij Kunaver

Razum si prizadeva
ustvariti navidezen red tam,
kjer vlada navidezen nered.

Jurij Kunaver

Če kupim konja, mar bom potem zanesljivo na konju?

Gregor B. Hann

Moja denarnica je zbolela za recesijo. Ali ima kdo zdravilo?

Gregor B. Hann

MAGIČNI LIK

pripravila: Helena Koren

Vodoravno in navpično:

- (1) Osrednji del kolesa, prilagojen na gredi, os ali tečaj,
- (2) sestavni del dišav in sadnih esenc,
- (3) čvrst prijem roke ob rokovanju,
- (4) hrv. elektrotehnik in izumitelj Nikola,
- (5) vrtničast vihar z izredno močnimi vetrovi.

	1	2	3	4	5
1					
2					
3					
4					
5					

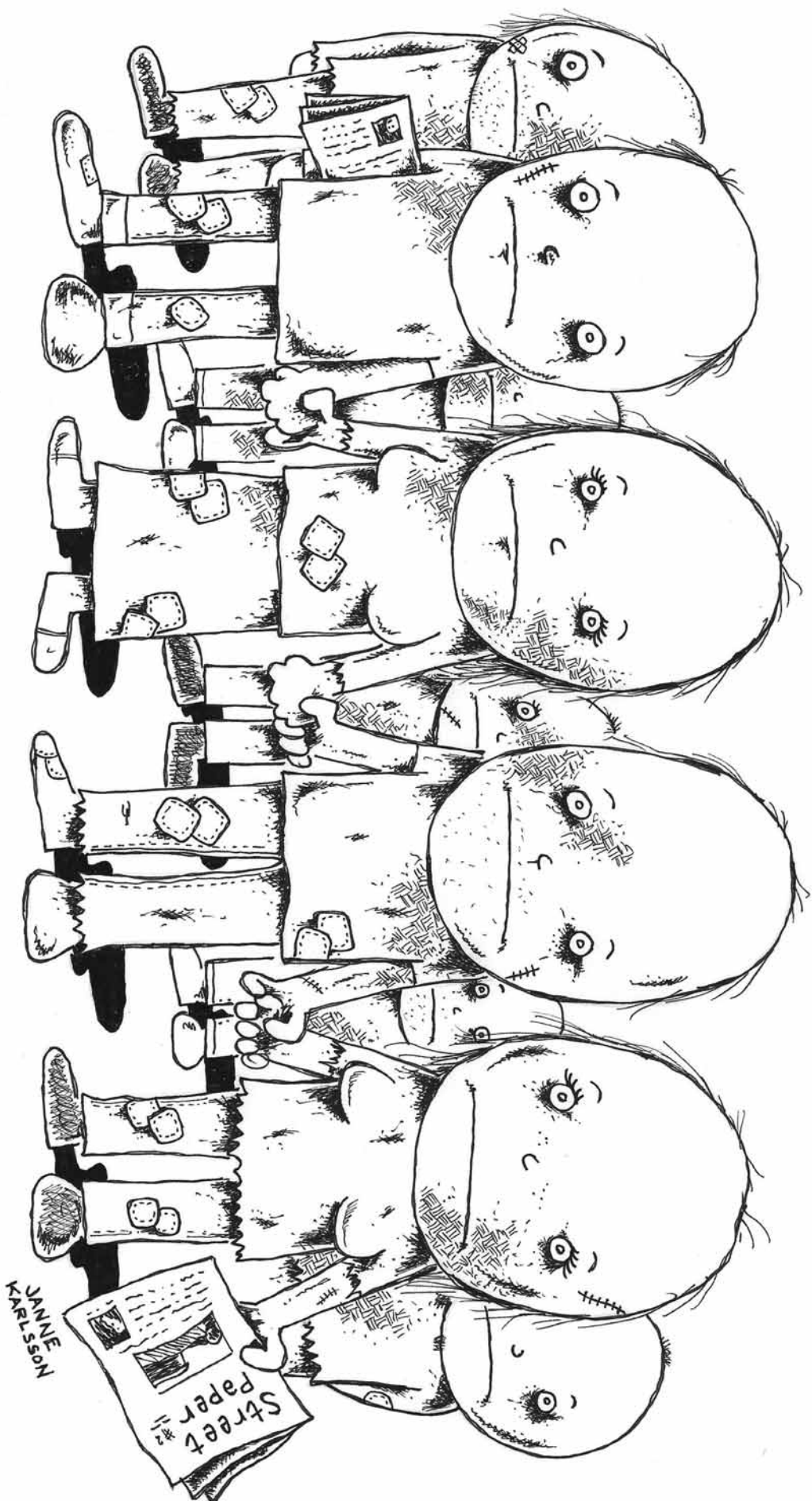


POZOR - NAGRADNA IGRA

Pravilno izpolnjen magični lik ali sudoku pošljite na naslov: Društvo Kralji ulice, Pražakova 6, 1000 Ljubljana – in se potegujte za zabavne nagrade: knjigo Franja Frančiča Meseno spoznanje, stripovski zvezek Stripnik III, DVD-trojček, zgoščenko »Odpeti pesniki« – izbirate lahko med pesmimi Daneta Zajca, Srečka Kosovela in Nika Grafenauerja – ali zgoščenko Svetlane Makarovič »Kako postaneš glavni« v izvedbi Janje Mazelj.

Iskrene čestitke nagrajencem prejšnje pravilno rešene nagradne uganke, ki so: Jožica Naveršnik iz Vrhnike, Helena Kozorog, Tatjana Kac, Branka Botič iz Ljubljane, Marija Šneberger iz Kostela in Marija Novak iz Vrhnike.

GLOBALIZATION



BENO IN VIKTORIJA

Ulica združuje. Združila je tudi naju,
a naju tudi ločila.

